LSDP

SOCIALDEMOKRATAS

2012 m. spalis Nr. 10 (32)

Laikraštis, tęsiantis šimtmetines tradicijas. Leidžiamas nuo XX a. pradžios.

Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas – vienybės ir tvirtybės simbolis

**Šiemet rugsėjo 22-ąją
šviesaus atminimo
Lietuvos Nepriklausomybės akto
signataras, prezidentas,
Lietuvos socialdemokratų partijos
garbės pirmininkas
Algirdas Mykolas Brazauskas
būtų šventęs
savo aštuoniasdešimties metų jubiliejų.
Paminėti šios progos į
Lietuvos mokslų akademijos salę
susirinko prezidento šeimos nariai,
bičiuliai, bendražygiai,
tie, kurie daugiau ar mažiau pažinojo
prezidentą, dirbo su juo, bendravo.**

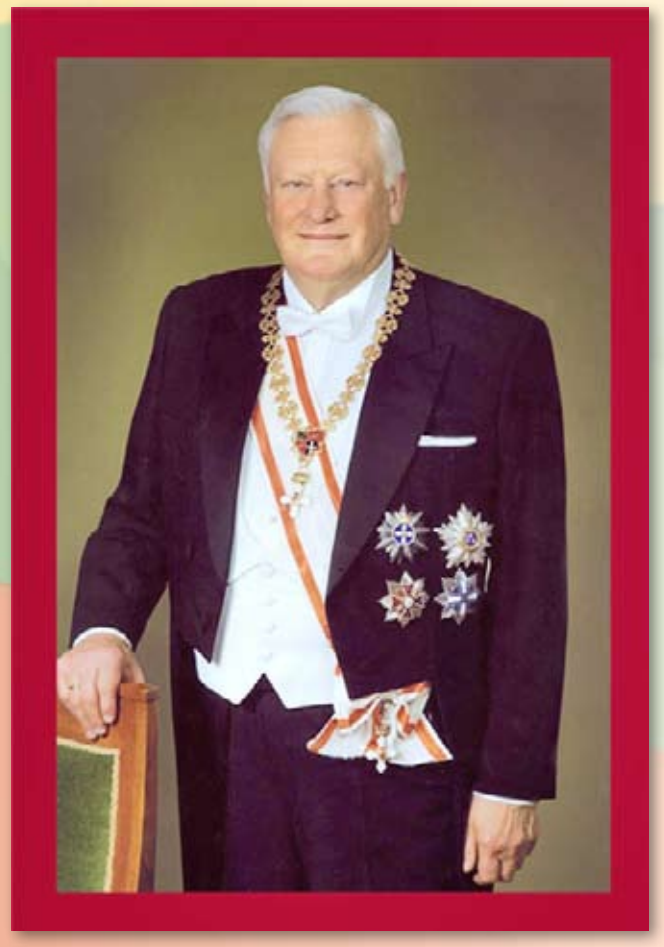

Nukelta į 2 p.

Anonsai

3 p.
Švietimo ir mokslo ministro akibrokštai būsimiems studentams

Rinkimai į Seimą – demokratijos šventė 4 p.

10 p.
Apie žemės ūkį ir verslą kaime

12 p.
„Ekonomikos ir energetikos strateginės vystymosi kryptys“

Lietuvos socialdemokratų partijos numeris rinkimuose 8

Seimo rinkimuose dalyvausiančių partijų atstovai ištraukė burtus, kokia tvarka bus įrašytos Seimo rinkimų biuletenyje. Socialdemokratams atstovavęs LSDP rinkimų štabo vadovas Juozas Olekas ištraukė laimingąjį 8 numerį.

Iš viso spalį vyksiančiuose Seimo rinkimuose savo kandidatų sąrašus kelia 17 partijų ir viena keturių partijų koalicija, tad iš viso išsidalyta 18 numerių.

LSDP kelia maksimalų – 141 – kandidatų skaičių daugiamandatėje apygardoje. Partijos daugiamandatėje apygardoje, norėdamos gauti mandatų Seime, turi surinkti ne mažiau 5 proc. rinkėjų balsų. Koalicija pretenduos į mandatus, jei įveiks 7 proc. rinkimų barjerą. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko Zenono Vaigausko duomenimis, daugiamandatėje apygardoje šiemet iškelta beveik 1800 kandidatų. Pridėjus kandidatus vienmandatėse apygardose, iš viso dėl parlamentaro mandato varžysis apie 2000 kandidatų.

Seimo rinkimai vyks spalio 14 dieną.

Įdomybės, susijusios su skaičiumi 8

Aštuonetukas – tai energoinformacinis ryšys, pasiekimų, materialios sėkmės ir likimo skaičius. Globoja Saturno planeta, kuri kartais vadinama Likimo planeta.

Skaičius dar reiškia patikimumą, sukoncentruotą iki tobulybės, nes atstovauja dvigubam kvadratui. Aštuonetas, padalintas per pusę, turi dvi lygias dalis (4 ir 4). Jeigu jį dar padalintume – dalys taip pat bus lygios (2,2,2,2), įgydamos pusiausvyrą. Skaičius 8 – begalybės simbolis. Aštuonetukai savarankiški, priima sprendimus ir yra užgimę lyderiai. Turi puikias organizatorių savybes, mėgsta vadovauti ir įsakinėti. Taip pat turi talentą įtikinėti ir orientuojasi žmonių psichikoje.

Parengė Auksė Kontrimienė

Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas – vienybės ir tvirtybės simbolis

Stovi iš kairės: Seimo vicepirmininkas Č. Juršėnas, LSDP pirmininkas A. Butkevičius, Mokslų akademijos prezidentas V. Razumas, LSDP garbės narys prof. D. Kirvelis.

Atkelta iš 1 p.

Prezidentui netrūko ryžto

LSDP pirmininkas Algirdas Butkevičius, pradėdamas konferenciją pabrėžė, jog Algirdas Brazauskas buvo žmonių prezidentas, jis telkė, o ne priešino, jis ne skaldė, bet vienijo. „Ir mes, Algirdo Brazausko bičiuliai ir bendražygiai, privalome jam padėti. Ne klibinant, o tvirtinant vieną iš kertinių mūsų valstybingumo akmenų, kurį tvirtai įmūrijo prezidentas. Tai mūsų šventa pareiga“, – kalbėjo LSDP lyderis.

Seimo vicepirmininkas, LSDP garbės pirmininkas Česlovas Juršėnas perskaitė Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimą, kuriame ji pabrėžė, kad „Prezidento Algirdo Brazausko kelias buvo ryžtingas ir įvairiapusis, ėjęs per lemtingus šalies ekonomikos, istorijos, politikos lūžio taškus, per sudėtingus istorijos vingius ir esminių tautai apsisprendimų metus. [...] Algirdas Brazauskas visada rasdavo laiko ir noro kalbėti su žmonėmis, nepaisydamas rango juos išgirsdavo“.

Stepono Kairio fondo valdybos pirmininkas, LSDP garbės narys prof. Dobilas Kirvelis priminė, jog Algirdas Brazauskas žengė tuos reikšmingus žingsnius praėjusio šimtmečio gale, kurie padėjo Lietuvai ištrūkti iš Kremliaus glėbio. Prezidento portretas atskleistas greta kitos žymios politinės figūros Stepono Kairio, kuris padėjo ištrūkti Lietuvai iš carinės Rusijos gniaužtų.

Prezidento Valdo Adamkaus prisiminimai

Konferencijoje dalyvavęs prezidentas Valdas Adamkus dalijosi prisiminimais ir vertinimais, kurie jau nusistovėję jo atmintyje.

„1988 m. lankydamasis tautinį atgimimą išgyvenančioje Lietuvoje gavau Algirdo Brazausko, tada Lietuvos komunistų partijos vadovo kvietimą susitikti ir pasikalbėti. Mums besikalbant, suskambo telefonas ir Algirdas Brazauskas, pakėlęs ragelį, ėmė kalbėti, sakyčiau, drąsiai rusiškai. Manau, jei jis būtų žinojęs, jog suprantu tą kalbą, gal būtų elgęsis atsargiau, tačiau jis nesivaržydamas manęs, ėmė gyvai aptarinėti itin svarbų politinį klausimą, o konkrečiai – antrojo LKP sekretoriaus paskyrimą. Algirdas Brazauskas, pasitelkęs visas savo įtikinėjimo galias, pašnekovui iš Kremliaus atkakliai įrodinėjo, kad ne kas nors kitas, o Vladimiras Beriozovas turi tapti antruoju partijos sekretoriumi, kaip svarbiausią kandidato privalumą jis minėjo faktą, kad ponas Beriozovas yra vietinis [...]. Kai pokalbis baigėsi Algirdas Brazauskas atsiduso: „pagaliau atsikratysime Maskvos prievaizdų“. Tas epizodas man parodė – šis žmogus žinojo, ką, kada ir kaip kalbėti bei daryti, kad laimėtų Lietuvos interesas“, – pasakojo prezidentas V. Adamkus. Buvusio šalies vadovo įsitikinimu, Algirdas Mykolas Brazauskas buvo ne partinio, o valstybinio mąstymo žmogus.

Nusipelnęs švietimui ir mokslui

Mokslų akademijos prezidentas, akademikas Valdemaras Razumas džiaugėsi tinkamai parinkta konferencijos organizavimo vieta. Simboliška – nes prezidentas buvo akademinės bendruomenės narys ir visą savo gyvenimą skyrė didžiulę paramą akademinei bendruomenei. V. Razumo pasakojimu, Brazauskas yra pasakęs, kad svarbu, dabar investuoti į aukštąjį mokslą, kad ateityje turėtume daugiau naudos.

Vilniaus universiteto rektorius prof. Benediktas Juodka priminė, jog konferencijoje kalbama apie žmogų, kuris paliko pėdsaką daugelyje Lietuvos sričių. Kultūros žmonės jam dėkingi už pastatytą Nacionalinį operos ir baleto teatrą, Nacionalinį dramos teatrą, o eiliniai piliečiai už geriausius kelius Tarybų Sąjungoje. Taip pat ir su energetika – pastatyta Kauno hidroelektrinė, Kruonio ir net atominė. Brazausko vardas neišplėšiamas ir iš Vilniaus universiteto istorijos.

Dainininkas, Nacionalinės premijos laureatas prof. Virgilijus Noreika prisiminė, kaip su šviesaus atminimo Algirdu Brazausko kalbėdavosi apie kultūrą, meną, nes prezidentui norėjosi ir sielos atgaivos. Prisiminimais apie šeimą su konferencijos svečiais ir dalyviais dalijosi prezidento brolis Gerardas Brazauskas.

Sukūrė Prezidento kanoną

LSDP frakcijos seniūnė Seime Irena Šiaulienė įsitikinusi, kad prezidentas be galo mylėjo Lietuvą ir jos žmones. Tauta taip pat mylėjo prezidentą. Ši asmenybė jau vėliau, po nepriklausomybės atgavimo, kūrė Prezidento instituciją, jos tvarką ir tradicijas. „Iš esmės jis sukūrė naujos Lietuvos Prezidento kanoną“, – sakė I. Šiaulienė. Socialdemokratė pabrėžė, jog Algirdui Brazauskui ėmusis partnerystės, Lietuva atsigavo ir suklestėjo. I.Šiaulienės kolega, socialdemokratų atstovas Europos Parlamente Zigmantas Balčytis teigė, jog „pasisekė Lietuvai, kad lūžio metais turėjome Algirdą Brazauską. Istorinė šio prezidento reikšmė Lietuvai dar nėra iki galo suvokta, tačiau ilgainiui ji tiks stiprės“[...], tačiau jau šiandien aišku, kad Algirdo Brazausko pašaukimas buvo dirbti Lietuvai.

Seimo narys Gediminas Kirkilas apgailestavo, kad šiandienos politiniame gyvenime taip trūksta nuosaikumo, tolerancijos, pozityvumo, kurie priklauso nuo politinių lyderių. „Gal todėl, kad tokio lyderio, kaip Algirdas Brazauskas, nebėra ir turime susipriešinimą, vienas kito negirdėjimą, žmonių nepasitenkinimą [...]“, – kalbėjo G.Kirkilas.

LSDP surengta konferencija prezidentui A. M. Brazauskui atminti. V. Šereikos nuotraukos.

Atgaivinkime prezidento fondo veiklą

LSDJS pirmininkas Juras Požela prisiminė begalinę Algirdo Brazausko toleranciją.

„Jis buvo tas asmuo, kurį mylėjo, bet ir negailestingai talžydavo oponentai, kai kada ir mūsų bičiuliai partijos viduje. Tačiau Algirdas Brazauskas į tai neatsakydavo tuo pačiu“, – kalbėjo J. Požela. LSDJS pirmininkas džiaugėsi, kad prezidentas tikėjo jaunaisiais socialdemokratais. Šia proga J.Požela siūlė atgaivinti prezidento Algirdo Brazausko fondo veiklą ir ją nukreipti jaunosios kartos pilietiškumui ugdyti.

Neringos miesto meras, a. a. prezidento Algirdo Brazausko bendražygis Antanas Vinkus prisiminė kadaise prezidento pasakyą mintį: „Iš tiesų purvo kapstytojai reikalingi, jie yra reikalingi visuomenei, tačiau tik tuomet, jei žino, kada sustoti, jei nežino – tai yra katastrofa“.

Ir iš tiesų nuolat buvo tokių, kurie stengdavosi prezidentui oponuoti, demonstruoti neretai perdėtą kritiškumą, netgi priešiškumą. Kaip sakė LSDP lyderis A.Butkevičius, „tai suprantama – kritikuodamas A.Brazauską tikrai turėjai garantiją, kad bent jau būsi pastebėtas. Buvo ir tokių, kurie reikalavo itin idealizuoto pirmojo atkurtos Lietuvos prezidento paveikslo. Kaip ir kiekvienas iškilus, į istoriją jau įėjęs žmogus, Algirdas Brazauskas buvo sudėtinga, įvairialypė asmenybė, kurią suprastinti reikštų nusižengti istorinei tiesai. Tačiau visi, manau, tikrai sutartume bent dėl vieno dalyko – Algirdas Brazauskas, jo politinė figūra visuomet buvo valstybės stabilumo garantas, vienybės ir tvirtybės simbolis”.

Evelina Butkutė-Lazdauskienė

Už šviesaus atminimo prof. Justino Karoso nuopelnus Lietuvos – Armėnijos santykiams – apdovanojimas

Rugsėjo 14 d. Seime šviesaus atminimo prof. Justino Karoso artimiesiems įteiktas apdovanojimas už profesoriaus, Seimo nario nuopelnus bendradarbiaujant su Armėnija. Lietuvą ir Armėniją sieja draugiški ilgamečiai santykiai, prie kurių prisidėjo ir socialdemokratas prof. J. Karosas.

Seime įsteigtas Lietuvos – Armėnijos forumas. Forumo steigimo deklaraciją pasirašė politikos, verslo, kultūros, akademinės bendruomenės atstovai. Lietuvos-Armėnijos forumu siekiama neapsiriboti dvišaliais politiniais santykiais ir skatinti glaudesnius kultūrinius, religinius, humanitarinius, ekonominius šalių ryšius, prisidėti prie abiejų tautų bendradarbiavimo, sutarimo ir suartėjimo.

LSDP informacijos centras

Sumaištis šilumos ūkyje. Kai niekas už nieką neatsakingas

Ketverius metus valdydama Lietuvą konservatorių ir liberalų Vyriausybė nieko nepadarė, kad šilumos kainos Lietuvoje sumažėtų ar bent jau stabilizuotųsi ir nedidėtų. Opozicinė Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija apgailestauja dėl tokios sumaišties šilumos ūkyje ir sako, kad tokios padėties, kai visoje Lietuvoje daugiabučiai namai nėra paruošti artėjančiam brangiausiam šildymo sezonui, dar nėra buvę. Energetikos ministras Arvydas Sekmokas ir premjeras Andrius Kubilius neįvykdė pažado 15 proc. sumažinti dujų kainas, dėl to vartotojai kasdien praranda iki 1,5 mln. litų.

Ar konservatoriai nebijo, kad žmonės išeis į gatves?

Dujų kainai dar padidėjus, žmonės gali išeiti į gatves, todėl socialdemokratai ragina politikus sėsti prie derybų stalo ir ieškoti konkrečių būdų, kaip sumažinti šildymo kainas bei šilumos suvartojimą ir tuo pačiu sąskaitas už šildymą.

LSDP frakcijos narė Birutė Vėsaitė primena, jog įsigaliojusio Šilumos ūkio įstatymo pataisos gyventojus paliko „tarp žemės ir dangaus“ – šilumos punktų priklausomybės klausimas taip ir liko valdančiųjų neišspręstas.

B. Vėsaitė, Seimo narė.

„Dalis šilumos punktų priklauso gyventojams, tačiau didžiausia dalis – šilumininkams. Pagal galiojantį įstatymą šilumininkai yra atsakingi už šilumos tiekimą tik iki šilumos punktų. Kyla klausimas, kas atsakingas už šilumos punkto paruošimą naujam šildymo sezonui, jei šilumininkai neturi teisės jo liesti, o gyventojai negali, nes jiems nepriklauso“, – stebisi socialdemokratė B. Vėsaitė.

Kas atsakingas už karšto vandens paruošimą.

„Gyventojai, pasirinkę karšto vandens ruošimo būdą, kai karštą vandenį ruošia šilumininkai, liko nežinioje, nes pagal galiojantį įstatymą, šilumininkai to daryti jau negali, nors toks vandens ruošimo būdas yra dominuojantis ne tik Vilniuje, bet ir kituose didžiuosiuose miestuose. Savivaldybės, kurios atsakingos už šildymo sezoną, paliktos nežinioje, taigi dėl valdančiųjų konservatorių ir liberalų, o ne dėl opozicijos kaltės netrukus gresia sumaištis ir neramumai“, – įsitikinusi Seimo narė B. Vėsaitė.

Kas naudingiau vartotojams?

Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nariai, jausdami atsakomybę už miesto gyventojus, pasiūlė būdą, kaip sušvelninti naują šilumos kainų šuolį. Kaip vieną iš svarstytinų būdų taryba pateikė elektros gamybos kvotų perskirstymą tarp elektros gamintojų, dalį jų perduodant iš Lietuvos elektrinės efektyvesnėms kogeneracinėms elektrinėms. Pasiūlymas buvo greitai sukritikuotas, nepaisant to, kad priėmus jį būtų sukauptas iki 331 mln. litų fondas. Socialdemokratų įsitikinimu, šiomis lėšomis būtų galima mažinti šilumos kainą visiems centralizuotai šilumą vartojantiems Lietuvos gyventojams, nebranginant elektros kainos galutiniams vartotojams.

Ne mažiau stebina ir premjero A. Kubiliaus teiginiai, kad kvotų perskirstymas esą leistų šilumininkams lobti elektros vartotojų sąskaita. Pateiktame Vilniaus miesto savivaldybės tarybos siūlyme nėra numatytas nei elektros brangimas, nei papildomi pelnai šilumos tiekimo įmonėms.

D. Budrys, Seimo narys.

Valstybės institucijos padarė ne viską, ką privalėjo

Dėl esamos prastos situacijos artėjant šildymo sezonui diskutavo ir Seimo ekonomikos komiteto nariai. Komiteto pirmininko, socialdemokrato Dainiaus Budrio teigimu, kalbėta dėl įmonės „Vilniaus energija“ pelno ir viršpelnių, tačiau vienas esminių klausimų buvo, ar ministerijos bei Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija padarė viską, ką privalėjo.

„Iš valdžioje esančių konservatorių ir liberalų jau girdime, kad šiluma vėl gali brangti, tad natūraliai kyla klausimas, kodėl jie iki šiol nieko nedarė, kad šiluma pigtų, ar bent jau kainos stabilizuotųsi. Susidaro įspūdis, kad specialiai tempiamas laikas – iki šiol Seimui nebuvo pristatytas ilgai lauktas Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas, kuris galėtų pakeisti susidariusią padėtį. Seimo ekonomikos komitetas įpareigojo Energetikos ministeriją, Ūkio ministeriją bei Kainų ir energetikos kontrolės komisiją pateikti siūlymus, kaip būtų galima sumažinti šilumos kainas ir šilumos suvartojimą prieš prasidedant šildymo sezonui“, – teigia socialdemokratas D. Budrys.

LSDP frakcija siūlo visoms suinteresuotoms šalims – šilumininkams, politikams, savivaldybių, Vyriausybės ir Prezidentūros atstovams sėsti prie derybų stalo ir, nesimėtant politiniais kaltinimais, ieškoti būdų, kaip kuo skubiau, dar iki naujo šildymo sezono, spręsti problemą.

Gabrielė Petkevičiūtė

Švietimo ir mokslo ministro akibrokštai būsimiems studentams

R. Vaitkus, LSDP prezidiumo narys.

Švietimo ir mokslo ministro Gintaro Steponavičiaus patvirtinta nauja stojimo į aukštąsias mokyklas tvarka sukėlė sumaištį visuomenėje, ją kritikavo Lietuvos moksleivių sąjungos atstovai, mokytojai, švietimo profesinių sąjungų atstovai. Socialdemokratė, Seimo narė Aušrinė Marija Pavilionienė, Vilniaus Universiteto prorektorius Rimantas Vaitkus bei VU docentė Giedrė Purvaneckienė Seime vykusioje spaudos konferencijoje negailėjo aštrių kritikos žodžių prieš pat rinkimus įvykusiai „reformai“.

„Ar reikėjo naujas stojimo tvarkas sugalvoti prieš Seimo rinkimus, žinant, kad po rinkimų ateis nauji žmonės ir tas tvarkas keis arba bandys vienaip ar kitaip įgyvendinti. Ar nėra šita nauja tvarka savotiška rinkimų akcija, kurioje save reklamuoja liberalų partija?“ – klausė Seimo narė A.M.Pavilionienė. Jos teigimu, niekas nepaneigs, kad naujoji tvarka pasėjo sumaištį mokytojų, mokyklų vadovų, mokinių ir jų tėvų galvose. Politikė baiminosi, kad dar daugiau mokinių gali rinktis studijas užsienyje, o ne gilintis į naujas stojimo į aukštąsias mokyklas tvarkas.

VU docentė G.Purvaneckienė tvirtino, kad naujoji tvarka yra neteisinga socialiniu aspektu. Jos teigimu, labai skiriasi užsienio kalbos parengimas miesto ir kaimo mokyklose, jeigu miesto ir turtingesnių tėvų vaikui gali būti pasamdytas korepetitorius, tokių galimybių gali neturėti vargingesnių kaimo gyventojų vaikai. „Jiems bus užkirstas kelias į universitetus“, – įsitikinusi G.Purvaneckienė, primindama anksčiau deklaruotus ministro tikslus nukreipti kuo daugiau studentų į kolegijas, o ne į universitetus. Socialdemokratei kyla įtarimų, kad ministro G.Steponavičiaus sugalvota pertvarka gali būti naudinga „visokioms privačioms firmoms, kurios išdavinėja užsienio kalbų visokių lygių sertifikatus“. „Ar pataikaudamas privačioms firmoms ir turtingiausiųjų sluoksniui ministras neaukoja vaikų ateities?“ – retoriškai klausė socialdemokratė G.Purvaneckienė. Ji tikisi, jog naujoji Švietimo ir mokslo ministerijos vadovybė sustabdys tokią „reformą“ arba ją pakeis.

LSDP prezidiumo narė G. Purvaneckienė ir Seimo narė M. A. Pavilionienė.

VU prorektorius R.Vaitkus atkreipė visuomenės dėmesį ir į kitus Švietimo ir mokslo ministro akibrokštus. „Šiais metais buvo pakeista tvarka, pagal kurią stojant į universitetus bus reikalaujama jau ne trijų privalomų egzaminų rezultatų, o dviejų. Tai paaiškėjo liepos mėnesį, tada, kai egzaminų sesija jau baigėsi. Jeigu vaikai būtų žinoję iš anksto, stodami į universitetus, būtų pasirinkę du egzaminus ir stipriau jiems pasiruošę. Galiu pasakyti, kad mokiniai liko apgauti“, – spaudos konferencijoje kalbėjo R. Vaitkus.

Skubotos naujovės nebuvo tinkamai išdiskutuotos visuomenėje, neatsižvelgiama į tai, jog tokiu būdu gali būti pažeistas ne tik teisėtų lūkesčių, bet ir vaiko interesų prioritetiškumo principas.

„Stebėtina, kad viešai skelbdamas, jog šio aprašo įsigaliojimą reiktų bent metams atidėti, tuo pačiu G.Steponavičius siunčia savo viceministrę N. Putinaitę į Lietuvos universitetų rektorių konferenciją, kad ši įkalbėtų rektorius pritarti tvarkos įsigaliojimui jau 2014 m. Ir ką gi, dalis rektorių tam pritarė. Sutapimas ar ne, bet šiai tvarkai, dėl kurios kilo sumaištis mokyklose, pritarė būtent tie rektoriai, kurie buvo išrinkti pagal antikonstituciniu pripažintą Mokslo ir studijų įstatymą – ministro „kišeninėse“ tarybose, sudarytose iš 9-11 narių, iš kurių daugiau kaip pusė – ministro paskirti asmenys. Tenka tik apgailestauti, kad į savo politinius žaidimus ministras G.Steponavičius įvelia tūkstančius niekuo dėtų vaikų. Socialdemokratai turi padaryti viską, kad minėta pakeista stojimo į aukštąsias mokyklas tvarka neįsigaliotų 2014 m.“, – sako R. Vaitkus.

Būtina iš esmės peržiūrėti priėmimo modelį, kuris leistų priimti gabius ir galinčius mokytis aukštosiose mokyklose vaikus ne pagal tėvų piniginės storį, o pagal jų norus, šalies poreikius ir numatomą šalies vystymo strategiją. Deja, ši Vyriausybė tam yra visiškai negabi.

Atstovė spaudai

Rinkimai į Seimą – demokratijos šventė

Demokratijos šventė susijusi ne tik su rinkimais. Kiekvieną rudenį, rugsėjo 15-ąją pasaulis mini demokratijos dieną. Šiemet ši diena beveik sutapo su rinkimų į Seimą, įvyksiančių spalio 14 d., politinės agitacijos pradžia. Kokia ši šventė šiemet?

Politinė ir socialinė demokratija

Visi žino, kad demokratija – tai liaudies valdžia, valstybės forma, kai visi piliečiai turi teisę dalyvauti šalies valdyme. Tai laisvė išsakyti savo nuomonę. Demokratija savo esme siekia pilnatvės. Jei ji nėra pilna, nėra tikra. Nusivylimas mūsų demokratija todėl ir kyla, kad ji vis dar nėra pilna. Mes turime politinę demokratiją, niekam šiandien nėra neigiamos politinės teisės, jos nėra grindžiamos turtu, kilme, užimama vieta. Bet mūsų valstybėje demokratija dar neklesti taip, kaip svajojome, jos siekdami. Ypač jos stokojame socialinėje ir kultūrinėje erdvėje. Pasiekus politinės demokratijos, nevienoda socialinė padėtis, atskirtis yra ypač jaučiama. „Nei spaudos laisvė, nei draugijų laisvė, nei rinkimų laisvė, nei parlamentas, nei gražios kalbos ir tautos suverenumas negali papenėti alkanųjų, pridengti nuogųjų, paguosti nuliūdusiųjų, pagelbėti sergantiems“, – šie E. Ketelerio žodžiai tinka ir šiandienai. Labiausiai esame nusivylę, nes stokojame stiprios socialinės demokratijos. Turime ne laukti demokratijos pilnatvės, bet ją kurti, papildyti vis stipresne socialine demokratija, kurią kiekvienoje demokratinėje šalyje nulemia tos visuomenės ekonomikos lygis, visuomenės turtingumas ir turto paskirstymas.

Esame pavargę nuo neapgalvotų siūlymų, reformų, brukamo laukinio kapitalizmo, kur žmogus traktuojamas tik kaip pigi darbo jėga bei priemonė lobstantiems sukaupti dar didesnius turtus. Socialinė demokratija, kurios pradininkai ir buvo socialdemokratai, nesutinka su tokiu požiūriu į žmogų. Štai kodėl skelbiame: „Svarbiausia – žmogus!“. Mūsų principas, kad politikai, priimdami sprendimus, pirmiausia galvotų, kaip tai atsilieps kiekvieno žmogaus gyvenimui ir gerovei. Besikartojančios finansų ir ekonominė krizės rodo, kad atėjo laikas laisvosios rinkos kapitalizmą pakeisti į socialiai orientuotos rinkos kapitalizmą. Priešingai nei liberalai,

I. Šiaulienė, LSDP frakcijos seniūnė Seime.

mes laisvę suvokiame ne tik kaip galimybę įgyvendinti verslo planus ir didinti kapitalą. Pirmiausia, tai – atsakomybė už socialines grupes, kurios laisvos rinkos ekonomikos sąlygomis atsiduria silpnesniųjų pusėje. Mes už tai, kad būtų kuo mažiau skurdžių ir daugiau pasiturinčių, stiprėtų vidurinysis sluoksnis, o gaunantys gerus pelnus mokėtų padorius atlyginimus savo samdomam darbuotojui, proporcingai dalintųsi uždirbtu turtu. Šiandien pasaulis vis dažniau kalba apie laimės ekonomiką, kurioje ne viskas matuojama pinigais, o elementariu žmogiškumu.

Ko trūksta mūsų demokratijai?

Daugelis linkę manyti, jog šiandieninė mūsų demokratija – tik tikro europinio gyvenimo parodija. Pakanka nusivylusių, kurie gimtinėje nemato jokių prošvaisčių ir yra pasiryžę emigruoti. Yra keikiančių demokratiją, kad viskas, ką ji gali garantuoti – tai apiburnoti valdžią. Ir burnojama, visų pirma, apie Seimą, kurį piliečiai išrenka laisvų rinkimų metu. Bet Lietuvoje nutinka keisti dalykai – vis išrenkamas ne toks Seimas. Matyt, todėl kad prieš kiekvienus rinkimus įvyksta „apakimas“ arba leidžiamasi „apakinti“ priešrinkiminės politinės retorikos. Apakimo priežastis – žema politinė kultūra, vis dar populiarus politikos neigimas ir tikėjimas rinkimų stebuklu.

Tauta yra pasiilgusi ramaus ir saugaus gyvenimo. To neturėdama dairosi greitų sprendimų ir žmonių, žadančių realizuoti jos viltis. Bet ar galinčių?! Todėl daugelis kartą per ketverius metus balsuoja taip, kaip tuo metu jiems atrodo: už naujus gelbėtojus, už gražų veidą, už nerealius pažadus. Dalis rinkėjų net nesusimąsto, ar naujieji gelbėtojai gebės įveikti mūsų negandas, nors niekada gyvenime tokių klausimų nesprendė, neturi patirties ir žinių. Užtenka tikėjimo, kad viskas bus kaip pasakoje: gelbėtojams paprašius, lydekai paliepus, visi viską gaus. Ir iš karto. Per praėjusius rinkimus žmonės buvo linkę juokauti ir rinkti juokdarius, bet greitai suprato, kad renkant valdžią, juokauti negalima. Juokdarių ir stebukladarių bandymai valdyti valstybę tautai per brangiai kainuoja.

Bet ne visi Seime tokie. Yra Seimo narių, kurie sugeba teikti siūlymus, svarstyti įstatymus, dalyvauti diskusijose, laidose. Juos dažniau žmonės ir mato. Tuomet purkštaujama, kad sėdi tie patys, kalba tos pačios galvos.

Brandžios demokratijos šalyse žmonės renkami į parlamentus po keliolika metų paeiliui. Politikų rotacija vyksta labai atsakingai, nes vertinamas ne naujumas, o patirtis, žinios, kvalifikacija, asmenybės kultūra ir elgesys. Štai demokratijos etalonu laikomose JAV Kongreso Senate yra 100 senatorių, bet tik 2 iš jų yra 41 m. amžiaus ir abu dirba tik antrus metus. Vidutinis senatorių amžiaus vidurkis – 63 m. Senate daugiau nei 20 metų dirba 21 senatorius (taigi, penktadalis), 15-20 m. – 16 senatorių, o vienas Havajams atstovaujantis senatorius dirba beveik 50 m. – 49 m. 225 dienas.

Ar partijos – tik nevykėlių prieglauda?

Politikoje reikia ne tik žinių, bet ir įvairiapusių gebėjimų. Štai kodėl politika – mokslas ir menas. Demokratinėse visuomenėse politikos lauke veikia partijos, nes kol kas žmonija nieko tobulesnio nesugalvojo. Mūsų bėda, kad Lietuvos politinės partijos vis dar yra silpnos, o turintys gebėjimų veikti politikoje nesirenka politiko kelio. Nesirenka jo todėl, nes mato šio kelio „saldumą“.

Daugelis Lietuvoje visų blogybių priežastimi laiko politines partijas, o partijų sąrašus rinkimuose – politikos nevykėlių prieglauda. Juoką kelia teiginiai, kad tik sugebantys įsiteikti partijos vadovui užima aukštas vietas sąraše. Seniai veikiančiose ir gausiose partijose tai tiesiog neįmanoma. Taip gali nutikti tik naujoje, rinkimams sukurtoje, vieno asmens partijoje, kur žmonės dar nepažino vieni kitų bendroje veikloje. Stipriose partijose – didelė vidinė konkurencija, čia žmonės patikrinti, žinomi ne tik iš gerų kalbų, bet ir dėl nuveiktų darbų, gebėjimų dirbti komandoje, nes politika – komandinė veikla. Jokia rimta politinė partija nerizikuos pateikti rinkėjų teismui sąrašą asmenų, kuriais ji pati abejoja, ir nereikia manyti, kad sąrašo pradžioje surašomi didžiausi nevykėliai, o jau jo pabaigoje – partijos auksas. Socialdemokratų partijos sąrašas buvo formuojamas demokratiškai – kiekvienas iš 20 tūkst. šios partijos narių turėjo teisę reitinguoti abėcėlinį partijos sąrašą. Tai ir nulėmė kiekvieno politiko vietą partijos sąraše. Socialdemokratų sąrašas yra atviras, kiekvienas rinkėjas turi teisę reitinguoti kiekvieną esantį sąraše, t.y. pasirinkti ir pažymėti rinkėjo pasitikėjimą pelniusius politikus ir jų numerius įrašyti balsavimo biuletenio apačioje esančiuose langeliuose.

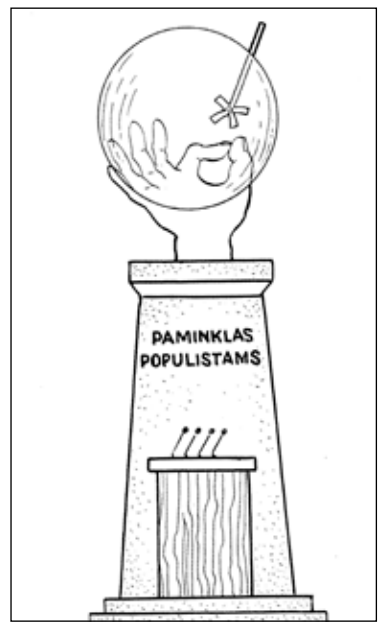

Dažnai išreiškiama nuostata, kad tik vienmandatėse išrinkti Seimo nariai bus atsakingi, išmintingi ir gerai dirbs. Deja, parlamentinė praktika rodo, kad ir vienmandatėse apygardose išrenkamos „spalvingos“ asmenybės. Vien vienmandačių apygardų pagrindu išrinktas parlamentas taip pat būna nestabilus, kaip, pavyzdžiui, mūsų Aukščiausioji Taryba/Atkuriamasis Seimas 1990–1992 m., kuris, neradęs sutarimo, buvo priverstas baigti darbus po 2 metų. Nepasitikėjimas partijomis ir valdžios institucijomis irgi turi turėti ribas. Visi kiti keliai, deja, veda į politinę aklavietę ir kompromituoja demokratiją. Visi – politinės partijos ir rinkėjai – esame atsakingi už Seimo ir valstybės veidą. Lietuvai šiandien reikia ne politikų spjaudymosi, vienas kito juodinimo, gąsdinimų ar kaltinimų, nepamatuotų pažadų, o rimtos, ramios, konstruktyvios, vienas kitą mažoje tautoje gerbiančių asmenybių diskusijos. Lietuvai reikia ne vienadienių gelbėtojų, linksmintojų ar nenusisekusių stebukladarių, o darbščių, atsakingų, kompetentingų žmonių Lietuvos valdžioje. Tokie žmonės yra LSDP sąraše Nr. 8. Mes turime apgalvotą programą ir pakankamai patyrusių politikų, žinančių, kaip ją įgyvendinti.

Nuo atsakymo, sumesto į balsadėžes spalio 14 d., priklausys Lietuvos ir kiekvieno žmogaus ateitis. Tikiuosi, kad Jūs, gerbiami rinkėjai, būsite aktyvūs ir atsakingai išsirinksite demokratinę valdžią.

Irena Šiaulienė,
Socialdemokratų frakcijos seniūnė

Šalin rankas nuo vaikų pinigų!
Kaip mokinio krepšelis tapo švietimo sistemos plėšiku

Valerijus Simulik,
Seimo narys

Nesiginčysiu: kadaise mokinio krepšelis teigiamai pasitarnavo visai švietimo sistemai. Kadaise, kai mokinių skaičius mokyklose nemažėjo, mokyklos nebuvo uždarinėjamos šimtais, nebuvo į gatvę išvaromi tūkstančiai mokytojų.

Šiandien, kai mokinių skaičius sparčiai mažėja, mokinio krepšelis tapo tylus įrankis švietimo sistemai žlugdyti. Tapo plėšiku, kasmet iš švietimo sistemos atimančiu šimtus milijonų litų. Mažiau mokinių – mažiau krepšelių. Mažiau krepšelių – mažiau lėšų valstybė skiria vaikams ugdyti, mokyti, mažiau lėšų visai švietimo sistemai. Per paskutiniuosius 7–8 metus iš švietimo sistemos tyliai atimti milijardai litų.

Iš mano, buvusio mokytojo lūpų, šventvagiškai nuskambės – švietimui nereikia daugiau pinigų. Palikim tik tai, kas dabar skiriama. Artimiausius 4–5 metus, natūraliai vaikų skaičiui mažėjant, užtektų lėšų švietimo sistemai, žinoma, jei tik nebus leidžiama atimti iš vaikų pinigų. Jei valstybė užfiksuoja dabar švietimui skiriamą pinigų sumą ir kasmet lygiai tiek pat skiria jų švietimui. Ir tada galima mažinti vaikų skaičių klasėse (pradinėse klasėse, pavyzdžiui, ne daugiau kaip 16 mokinių), išsaugoti dalį mokyklų ir mokytojų. Ir tada galima žymiai pagerinti vaikų ugdymo, mokymo kokybę.

Visada tvirtinau, kad švietimas – ne paslauga, kad švietimas yra tautos egzistencijos reikalas. Kad mokytojas dirba patį svarbiausią darbą visuomenėje – ugdo vaikus, perduoda jiems žinias, patirtį. Deja, šiandien mokytojas – dažnai be darbo, be teisės tobulėti, gauti mokytojo darbo vertą atlyginimą. Mokinio krepšelio ir laisvosios rinkos principais tvarkomos švietimo sistemos pasekmės pražūtingos. Pats naujausias akibrokštas ir nesiskaitymo nei su mokytojais, nei su mokiniais pavyzdys – tyliai pakeistos 2014-ųjų stojimo į aukštąsias mokyklas taisyklės. Šio akibrokšto autoriai – Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendram priėmimui organizuoti taryba bei Švietimo ir mokslo ministerija. Ar galima dar labiau tyčiotis iš mokytojų ir mokinių? Galų gale, pribloškia liberalusis mąstymas: kuo daugiau egzaminų, tuo geresnės mokinių žinios? Absurdas. Džiugu tik tiek, kad švietimo profesinių sąjungų lyderiai šiemet, galų gale, taip pat prabilo, kad švietimas – ne paslauga, kad reikia mažinti vaikų skaičių klasėse. Tiesa, apie tai prabilo po septynerių metų tylos. Dabar tuo belieka įtikinti politikus, vis rėkiančius, kad švietimas – labai brangu, kad per daug mokyklų ir mokytojų. Niekas neprašo skirti daugiau lėšų švietimui. Palikit nors tiek, kiek dabar skiriama. Ir todėl teigiu, kad mokinio krepšelio modelio būtina atsisakyti. Skubiai.

A. Sysas: kodėl nedarbas išbrauktas iš Vyriausybės darbų sąrašo?

A. Sysas, Seimo narys.

Nedarbo šmėkla klaidžioja po Europą. Šiandien Europos Sąjungoje nedarbo lygis viršija 11 proc., Lietuvoje – 13 proc. (t. y. per 200 tūkst. bedarbių). Tačiau ES ir dabartinės Lietuvos Vyriausybės požiūris į problemą kardinaliai skiriasi.

Visame senajame žemyne skambinama pavojaus varpais dėl tokio aukšto nedarbo lygio, ypač jaunimo. Europos Komisija specialiai tam rugsėjį surengė konferenciją „Darbas – Europai“, kurioje dalyvavo ES ir jos valstybių narių lyderiai. Joje kalbėta apie tai, kad nedarbas yra blogiau nei fiskalinis nestabilumas, nes jis gniuždo žmones, ir kad reikia vadovautis principu – padėti silpnesniajam: bedarbiui, neįgaliajam, mažiau uždirbančiajam, pradedančiajam verslą.

Lietuvos Vyriausybės požiūris priešingas – elgiamasi taip, lyg ši problema apskritai neegzistuotų. Vyriausybės šio rudens Seimo sesijos darbų programoje apie darbo vietų kūrimą ir užimtumo didinimą – nė žodžio. Sklando gandai, kad jos parengtame kitų metų biudžeto projekte lėšų tam numatyta nulis. Taigi, ši Vyriausybė galutinai nuleido rankas kovoje su nedarbu. Taip elgiamasi nuo pat Vyriausybės valdymo pradžios: konservatoriai ir liberalai iškėlė tikslą kovoti su nedarbu, bet nedarbas pasiekė daugiau nei 300 tūkst. žmonių.

Tarp dešimties Vyriausybės rudens darbų programos prioritetų galima rasti punktą tik apie darbo santykių liberalizavimą, neva jis padėtų spręsti nedarbo problemą ir sukurtų naujų darbo vietų. Šiandien Vyriausybė siūlo iš esmės tą patį Darbo kodekso pataisų projektą, kuris buvo svarstytas Seimo pavasario sesijoje, ir kurio penkios nuostatos dėl darbo santykių liberalizavimo buvo priimtos. Tai rodo, kaip neefektyviai ir atsainiai dirba ši Vyriausybė, juo labiau, kad Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitete birželį sutarta be Trišalės Tarybos pritarimo šių klausimų nesvarstyti.

Kaip darbo santykių liberalizavimo priemonės – paprastesnis atleidimas iš darbo, mažesnė išeitinė išmoka ar trumpesnis įspėjimo dėl atleidimo iš darbo terminas – sukurs naujų darbo vietų? Darbo laiko ilginimas, priešingai, tik gali sumažinti jų skaičių. Taip dabartinė Vyriausybė manipuliuoja taip vadinamomis „lankstaus saugumo“ (angl. „flexsecurity“) priemonėmis. Tuo tarpu Europos lyderiai ir Europos Komisijos pirmininkas Žozė Manuelis Barosas (Jose Manuel Barroso), ir Europos Parlamento pirmininkas Martinas Šulcas pabrėžia: jei siekiama darbo santykių lankstumo, reikia tuo pačiu metu siekti jų saugumo. Taigi, Europoje kuriamos priemonės, kaip steigti naujas darbo vietas, svarstoma minimalų mėnesio atlyginimą įtvirtinti europiniu lygiu, kad nebūtų eksploatuojami žmonės, ypač jauni. Lietuvoje konservatorių ir liberalų be paliovos kuriamos priemonės, kaip dar labiau liberalizuoti darbo santykius, bei Vyriausybės projektai dėl Darbo kodekso pataisų, patenkantys į Seimą – labai nekokybiški.

Šiandien Lietuvoje nedarbas yra vos sumažėjęs ne dėl šios Vyriausybės sprendimų, o dėl emigracijos ir šiek tiek atslūgusios ekonominės krizės. Vyriausybė, užuot gelbėjusi bedarbius, gelbėja bankus. Atskira problema – jaunimo nedarbas, kurią Lietuvos Premjeras yra linkęs nuleisti juokais. ES suvokiama, jei šiandien nebus sprendžiamos jaunimo nedarbo problemos, ateity Europa turės rimtų bėdų – jau dabar daug jaunų žmonių išvyksta iš Europos. Iškeltas tikslas – kiekvienas jaunas žmogus per 4 mėnesius po studijų baigimo turi gauti darbo. Lietuvoje irgi privalu suvokti: jei jauno žmogaus savarankiško gyvenimo pradžią lydi nedarbas, tai meta šešėlį visam likusiam jo gyvenimui.

J.M.Barosas nuolat kalba apie socialinę Europą ir gerovės valstybės kūrimą bei stiprinimą. Lietuvoje, kur vyrauja didžiausia Europoje socialinė atskirtis, Premjeras daugiausia kalba apie darbo santykių liberalizavimą. Todėl šiai, nueinančiai Vyriausybei, kol dar nėra per vėlu, siūlau pasižvalgyti, kokiomis priemonėmis šiandien kovoja su nedarbu ES, ir jas įgyvendinti Lietuvoje.

Socialdemokratės protestuoja!

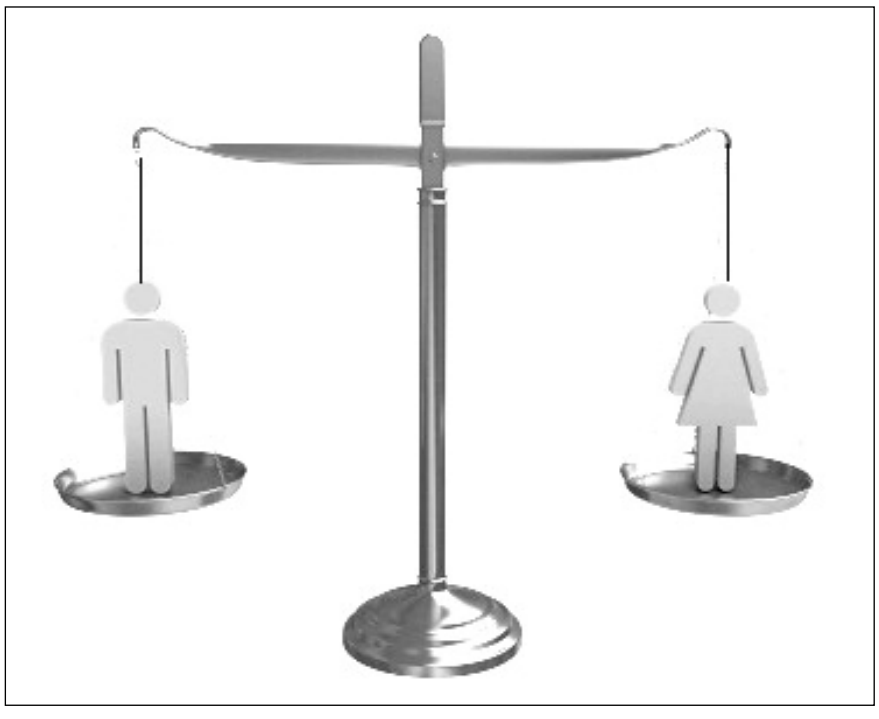

Rugsėjo 18 d. Lietuvos socialdemokratės pareiškė protestą prieš socialinės apsaugos ir darbo ministro Donato Jankausko savavališką nutarimą pasirašyti raštą Europos Komisijai dėl Lietuvos nepritarimo nustatyti kvotas moterims įmonių vadovybėje.

Ministras nesitarė su Prezidente, Seimo Europos reikalų komitetu, Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos mokslininkėmis, Parlamento nariais, nevyriausybinėmis organizacijomis, kurios stengėsi, kad Lietuva įgyvendintų lyčių lygybės programas, vykdytų Moterų ir vyrų lygybės bei Lygių galimybių įstatymus, jog mūsų valstybė taptų demokratiška šalimi. Ministras nusižengė ir Lietuvos tarptautiniams įsipareigojimams, skatinantiems lyčių lygybę kaip esminę žmogaus teisę ir socialinio teisingumo pamatą. Šiuolaikiniame pasaulyje lyčių kvotos yra efektyvi priemonė kurti lyčių pusiausvyrą visose gyvenimo srityse. Jos skatina aktyviau dirbti įmonių valdybas, mažina vyrų ir moterų uždarbio skirtumus už tą patį darbą bei tarnauja visos visuomenės ekonominiam vystymuisi bei šalies gerovei. Tai įrodė Skandinavijos valstybės, sukūrusios gerovės, socialinio teisingumo visuomenę savo piliečiams.

Birutė Vėsaitė,
LSDMS pirmininkė

Ieškokime atsakymų kartu

Ko siekiu, apie ką galvoju ir svajoju dalyvaudamas rinkimuose? To klausia žmonės, su kuriais susitinku per šį laikotarpį, to klausiu ir pats savęs. Tikimybė būti išrinktam, esant 127-oje sąrašo vietoje, faktiškai lygi nuliui. Taigi, ko siekiu?

Susitikti, pasišnekėti, aptarti su kuo daugiau žmonių. Padaryti viską, kas įmanoma, kad žmonės kuo aktyviau eitų į rinkimus, vedami ne pykčio, ne nusivylimų, ne sugundyti pažadų ar gandų, o vedami pagrįstų įsitikinimų, suvokimo, kodėl jis pasiruošęs balsuoti už tą ar kitą partiją, kuo jos skiriasi, ką gero ar blogo padarė Lietuvos žmonėms. Svajoju, kad žmonės rastų sprendimus ne ginčuose (ginčijantis siekiama pergalės, o ne tiesos), bet dialoge – tada siekiama suprasti, kur teisus aš, o kur teisus mano oponentas. Atsakymų reikia ieškoti kartu su pritariančiais ir nepritariančiais, nes išmokti kažko galima tik iš tų, kas su manimi nesutinka. Manau, kad taip bendraudamas su žmonėmis, prisidedu prie pilietiškumo ugdymo, nes be to negalima nei spręsti problemų, nei laukti Lietuvos suklestėjimo.

O jei kartais būčiau išrinktas į Lietuvos Respublikos Seimą, tai manau, kad mano žinios ir patirtis pravers Lietuvos žmonėms.

Nikolajus Medvedevas,
LSDP garbės narys

Renovacija – kaip dešiniųjų partijų atsakingumo rodiklis

Vilija Vertelienė,
LSDP narė

Dešinieji mėgsta girtis savo pasiekimais. Ne tais darbais, kurie visų laukiami ir visiems juntami, bet tais, kurie teoriškai turėtų būti, bet... kalta „aplinka“: opozicija, aplinkybės, slapti priešai ar atviri konkurentai. Taigi Lietuvos visuomenė priversta murkdytis dešiniųjų suokalbių teorijose bei nuolat kenkiančių priešų mituose.

Koks priešas pakišo koją, atrodo, visai paprastame, svarbiausia, reikalingame beveik visiems gyventojams, ūkiniame reikale – gyvenamųjų namų renovacijoje? Net Prezidentė Dalia Grybauskaitė, vertindama susiklosčiusią padėtį ir dabartinės Vyriausybės veiklą, konstatavo, kad „renovacijos programa šios Vyriausybės buvo sunkiausiai ir blogiausiai vykdoma programa“. A. Kubiliui bei jo ministrams sudėtinga ir nepadoru būtų kaltinti kažką kitą, tik save. Per visą laiką JESSICA programos rėmuose buvo renovuoti keli namai (nebus ir dešimties), bet... viešiesiems ryšiams, kad jie kalbėtų apie gerąją Vyriausybę, kuri dieną naktį mąsto apie gyventojų namų renovavimą, pinigų buvo skirta daug daugiau negu pačiai renovacijai. Praktiškai buvo įgyvendintas tradicinis demagogijos principas – visa finansinė renovavimo energija (ir dideli pinigai) sunaudota švilpukui.

Užuot pripažinęs savo neveiksnumą, Ministras Pirmininkas skelbia, kad viskas gerai. Taip, atsiliekame įsisavindami Europos paramos lėšas, bet viskas pataisoma: „perskaičiuosime (kiek namų galima renovuoti iki 2015), nes prognozės labai greitai keičiasi“. Ir tada jau gyvensime gerai. O dabar pirkime sraigtasparnius, nes, „tą mes darome visą laiką – peržiūrim programas. Jeigu matome, kad dėl kažkurių priežasčių tie projektai nėra įgyvendinami, tai tokiu atveju tuos pinigus perkeliam į kitas programas. Šiuo atveju irgi tą darysim“.

Štai čia ir atsiskleidžia A. Kubiliaus ir, ko gero, visų dešiniųjų politikos esmė – nesvarbu, ar nusimanai ar ne konkrečiu klausimu, svarbu pastoviai manevruoti tarp projektų ir galimybių, vis permetant pinigus iš vieno projekto į kitą. Taip sukuriamas aktyvios ūkinės veiklos efektas, bet neužbaigiant jokių realių darbų.

Renovacijai skirtų JESSICA pinigų panaudojimas sraigtasparniams, manau, yra paskutinė riba, kurią peržengė konservatoriai. Jie pademonstravo, kad visuomenė jiems tėra terpė, kurioje jie priversti būti, bet tikrai ne vertybė, kurią reikia puoselėti ir jai dirbti.

Daugiau investuokime į žmogų

Vyrauja nuomonė, kad ekonomikai svarbiausios yra investicijos į metalą, betoną, vertybinius popierius, verslą ir kitus materialius dalykus. Tuo tarpu investicijos į žmones bei jų socialinių reikmių tenkinimą dažnai suprantamos kaip „pravalgytos“ lėšos, kurios ekonominiu požiūriu yra vertingos tik kaip gamybą skatinantis vartojimas. Dažnai pamirštama, kad pats žmogus yra svarbiausias ekonomikos veiksnys, nuo kurio kvalifikacijos, sveikatos, gebėjimo ir noro dirbti, demografinio elgesio ir dar daugelio kitų dalykų priklauso ir mūsų ekonomika. Šiuolaikinėje visuomenėje darbo jėga reprodukuojama ne tik atlyginimo sąskaita. Svarbios yra ir valstybės investicijos į darbuotojų išsilavinimą, sveikatos ir socialinę apsaugą, darbo rinką ir kitas socialines sritis. Kadangi šiomis investicijomis siekiama derinti socialinius ir ekonominius tikslus, jas reikėtų vertinti ne kaip išlaidas, o veikiau kaip investicijas, kurios ateityje duos realios naudos.

Europos Parlamente vis garsiau kalbame apie būtinybę priimti Europos Socialinių investicijų paktą. Ekonominė ir finansų krizė parodė, kad valstybės narės, teikdamos prioritetą viešųjų finansų subalansavimui, nepakankamai dėmesio bei investicijų skyrė užimtumo skatinimui, švietimui, socialinei apsaugai bei kitoms socialinės politikos sritims. Pasekmės akivaizdžios – išaugęs nedarbas, skurdas ir socialinė atskirtis. Tarptautinė darbo organizacija įspėjo, jog dėl beatodairiškos taupymo politikos per ketverius metų euro zonos valstybėse bedarbių gali padaugėti 4,5 mln. Tenka tik apgailestauti, kad Lietuvos žmonėms valdančiųjų taupymo politika buvo labiausiai skausminga. Todėl, norint sušvelninti krizių socialines pasekmes bei siekiant įgyvendinti ambicingus dešimtmečio siekius,

Vilija Blinkevičiūtė,
Europos Parlamento narė,
LSDP pirmininko pavaduotoja

būtinos naujos socialinių investicijų iniciatyvos Europos Sąjungoje ir socialiai atsakinga šalių narių investicinė politika. Gerovės valstybės siekis neturėtų mažinti piliečių aktyvumo. Todėl būtina investuoti į žmones, suteikti jiems paskatas bei galimybes veikti. Socialinės investicijos turi tapti svarbia Europos ekonominės ir užimtumo politikos, taip pat ES atsako į krizę dalimi.

Europos Parlamento užimtumo ir socialinių reikalų komitete pritarėme rezoliucijai, kuri ragina valstybes nares pasirašyti Socialinių investicijų paktą, kuriame būtų nustatomi investicijų tikslai ir sukuriamas griežtesnės kontrolės mechanizmas. Europos Komisija turėtų parengti socialinių investicijų rodiklius, kad būtų galima stebėti šalių pažangą ir skatinti įmonių socialinę atsakomybę sukuriant socialinį Europos ženklą. 2014–2020 m. daugiametėje finansinėje programoje turėtų būti numatyti tinkami biudžeto ištekliai socialinėms investicijoms Europoje skatinti ir remti. Socialinės investicijos turėtų būti remiamos ir iš struktūrinių fondų, visų pirma iš Europos socialinio fondo, o jo prioritetai turėtų atspindėti konkrečius valstybių narių poreikius.

Svarstant rezoliucijos projektą mes siūlėme, jog socialinės investicijos pirmiausia turėtų padėti kurti tvarias ir kokybiškas darbo vietas, gerinti bedarbių galimybes įsidarbinti, ugdyti darbo rinkos reikmes atitinkančią darbuotojų kvalifikaciją ir galimybes prisitaikyti prie pokyčių, geriau subalansuoti darbo rinkos lankstumą ir užimtumo garantijas, geriau derinti šeimos ir profesinį gyvenimą, pertvarkyti pensijų sistemas ir sudaryti sąlygas ilgiau dirbti, kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi.

Šią iniciatyvą ypač remia Europos Parlamento Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcija. Neabejoju, kad po rinkimų Lietuvoje beatodairišką taupymą pakeis socialiai orientuota politika, kurią padės įgyvendinti ir Europos Socialinių investicijų paktas.

ES prioritetas – atsinaujinanti energetika. Pamąstymai prieš referendumą dėl AE

Justas Vincas Paleckis,
Europos Parlamento narys

Kai prieš porą savaičių Vilniuje lankėsi mūsų frakcijos Europos Parlamente (EP) pirmininkas Hanes Svoboda, žurnalistai jo paklausė: koks Europos socialdemokratų požiūris į atominę energetiką? Kaip vertinate naujos atominės elektrinės statybos projektą Lietuvoje?

„Jeigu kalbėtume apie mano gimtąją Austriją, tai vargu, ar pas mus atsirastų bent dešimt žmonių, pasisakančių už atominę energetiką. Aš abejoju, ar ši energetika yra mūsų ateitis. Tačiau kiekviena šalis laisva pasirinkti. Europos Sąjunga (ES) bendros politikos šiuo klausimu neturi, bet prioritetas – atsinaujinanti energetika. Daugiau socialdemokratinių partijų pasisako prieš atominę energetiką, tačiau kai kurios laikosi kitos pozicijos. O ar statyti AE Lietuvoje – tai jūsų reikalas“, – sakė H.Svoboda.

LSDP pasisako prieš šį projektą, ne prieš atominę energetiką Lietuvoje apskritai. Yra partijos narių, kurie mano, kad atominė elektrinė nereikalinga. Prisipažinsiu – ir aš jų gretose. Tokį mano požiūrį nulėmė jau devintieji darbo EP metai. Dirbdamas aplinkosaugos komitete, dalyvaudamas parlamentinėse diskusijose, ruošdamas rezoliucijas ne tik mačiau, bet ir jaučiau, kaip vis daugiau Europos valstybių atsisako atominių elektrinių dėl nesaugumo. Visa energija bei lėšos nukreipiamos į atsinaujinančių šaltinių plėtrą, į „žaliąją“ energetiką ir ekonomiką. Esu įsitikinęs, kad toks kelias geriausias ir Lietuvai.

„Hitachi“ projekto ydos įžiūrimos labai nesunkiai. Silpniausia vieta – tos virtualios AE pagamintos elektros kaina, konkurencingumas ir statybos kaštai. Kiekvienas specialistas pasakytų, kad jie bus žymiai didesni, negu numatoma, pavyzdys – užsitęsusios AE statybos Suomijoje. O štai neseniai kalbėjau su transportininkais, kurie jau dabar griebiasi už galvos: jeigu 700 t svorio, 3 namo aukštų dydžio reaktorių tektų gabenti nuo Klaipėdos iki Visagino?! Sugriautume viadukus, tiestume tik tam kartui apvažiavimus, statytume tiltus, kuriuos po to vėl reikėtų griauti... Įkištume į tą tuščią reikalą gerą pusę milijardo, kurio taip reikia greitkeliams tiesti. Pagaliau, AE šalininkai visiškai nekalba apie branduolines atliekas, kurių nepasiimtų nei Latvija, nei Estija. Jos dūlėtų puskilometrio gylio betoninėse šachtose likdamos radioaktyvios šimtus tūkstančių metų. Atliekų saugyklų statybos lėšos neįskaičiuotos į AE statybos kainą. Kaip mes „mokame“ statyti branduolinio kuro saugyklas parodė liūdna Ignalinos AE saugyklų istorija.

Referendumas dėl Visagino AE projekto Lietuvoje, kad ir patariamasis, ko gero, lemtingai nusvers svarstyklių lėkštę: statyti ar nestatyti. Tad suprantamas „Hitachi“ pareiškimas: sprendimas dėl referendumo juos nuvylęs. Latvijos ir Estijos premjerai pasakė aiškiau – jų šalys dalyvaus projekte tik tuo atveju, jeigu Lietuvos žmonės palaikys bendrą su japonais projektą. O be kaimynų dalyvavimo projektas žlunga.

Vyriausybė metė didžiulius mūsų pinigus, kad surengtų agitacijos už savo pasirinktą projektą kampaniją. Visa gerkle šaukiama, kad dar prieš 5 metus Seimas apsisprendė dėl statybos, tad nėra ko daugiau apie tai diskutuoti. Pamirštama viena „smulkmena“ – prieš 5 metus dar nebuvo nugriaudėjusi Fukušimos avarija. Vokietijos dešinieji dar nebuvo nusprendę sugrįžti prie šalies „išstojimo“ iš branduolinės energetikos iki 2022 m. Pagaliau, Japonijos Vyriausybė dar nebuvo paskelbusi savo pasiryžimo padaryti tą patį iki 2040-ųjų. Manau, kad agitacijai už AE Lietuvoje išleisti pinigai bus paleisti vėjais. Nepopuliarios Vyriausybės bandymai reklamuoti projektą tik didina kitaip apsisprendusiųjų gretas. Be abejo, Vyriausybė privalo daryti visus įmanomus ir neįmanomus žingsnius, kad užtikrintų statomų prie Lietuvos sienų baltarusiškų ir rusiškų AE saugumą pagal aukščiausius tarptautinius standartus. Tai turėtų būti ir visos ES tikslas. Ir mes, europarlamentarai, jau esame kai ką nuveikę. Dėl AE prie Vilniaus aš dar prieš trejus metus ėmiau skambinti pavojaus varpais, susilaukiau Europos Komisijos patikinimų skirti tam daugiau dėmesio.

Visai neseniai įvyko Socialdemokratinės žaliųjų sąjungos steigiamasis susirinkimas. Su savo „antiatominėmis“ pažiūromis, be abejo, esu tarp šios sąjungos steigėjų. EP įsitikinau, kad žalieji – artimiausi ir natūraliausi socialdemokratų sąjungininkai. Ne veltui ir didžiojoje EP salėje sėdime greta ir balsuojame dažniausiai vieningai. Mūsų partijoje jau seniai reikėjo „žaliojo sparno“. Neabejoju, kad jis reikalingas ir Lietuvai, jeigu norime žingsniuoti koja kojon su Europa, gyventi geriau.

Problemos, kurias turime išspręsti be ES pagalbos

Zigmantas Balčytis,
Europos Parlamento narys,
LSDP pirmininko pavaduotojas

Jau aštuonerius metus esame Europos Sąjungos nariai ir naudojamės priklausymo šiai politinei sąjungai privalumais. Visuomenės nuomonės apklausos rodo, kad labiausiai vertinama iš ES gaunama finansinė parama. Kiti suvokiami privalumai – nacionalinis saugumas, didesnės uždarbio galimybės gyventojams ir verslui.

Aštuoneri metai nėra ilgas laiko tarpas, kad mūsų ir senųjų ES valstybių ekonomikos ir gyvenimo kokybės skirtumai išnyktų. Taip pat nereikia manyti, kad priklausymas ES pats savaime gali išspręsti visas opiausias problemas. Štai Pietų Europos šalių pavyzdžiai rodo, kad net ir trys dešimtmečiai narystės ES ir milijardai eurų struktūrinių investicijų neužtikrino tvarios ekonominės sistemos sukūrimo.

Šiandien Lietuva turi labai didelių problemų: esame energetiškai priklausomi, turime silpną pramonę ir žemės ūkį, pragyvenimo lygis yra žemas, o darbingo amžiaus žmonės, neapsikentę mažų atlyginimų, masiškai emigruoja. Kaip jau anksčiau minėjau savo komentaruose viešojoje erdvėje, yra sričių, kur problemos gali ir turi būti sprendžiamos su aktyvia ES pagalba – tai energetika, žemės ūkis, iš dalies transporto sistemos bei pramonės modernizavimas. Tačiau yra sričių ir problemų jose, kurias privalome išspręsti patys. Lietuvos valstybės gyvenimas prašyte prašosi reformų tokiose srityse kaip viešasis administravimas, viešieji pirkimai, teisėsauga, sveikatos apsaugos ir švietimo sistemos.

Niekas kitas už mus neišspręs ir socialinių problemų. Turime patys palaipsniui mažinti pajamų atotrūkį tarp dideles ir mažas pajamas gaunančių žmonių, atotrūkį tarp didžiųjų ir mažųjų miestų, aktyviai investuoti į viešuosius infrastruktūros objektus ir taip kurti darbo vietas bei sąlygas ekonomikai augti.

Negalime ignoruoti ir atsakomybės trūkumo valstybės valdyme. Manau, kad nekokybiškas valdymas ir klaidingi sprendimai dažnai atsiranda dėl valdžioje esančių žmonių moralinės ir teisinės atsakomybės stokos. Neretai žalingi sprendimai paslepiami po kolektyviniais – institucijų sprendimais, kur išnyksta asmeninės atsakomybės klausimas.

Gyvename didelių permainų laikotarpiu, matome, kokio masto krizė kilo dėl nepakankamai prižiūrimų finansų rinkų, todėl turime nusiimti „rožinius akinius“ ir realiai įvertinti dabartinę finansinę ir ekonominę situaciją. Esamas laikmetis įpareigoja pakilti virš politinių partijų nesutarimų ir visiems kartu vieningai susitarti dėl svarbiausių reformų poreikio ir jas nedelsiant įgyvendinti.

Didžiausios ekonominės krizės nuo Didžiosios depresijos laikų atvejis, Pietų Europos valstybių skolų problema bei masinis nedarbas šiose šalyse yra pamokos Lietuvai, kad vien dairydamiesi į Vakarų Europos valstybes tvarios ekonominės sistemos ir stabilios valstybės mes nesukursime. Tam būtinos žinios, patirtis ir politinė valia, kad ateities kartoms sukurtume pagarbos vertą, o ne emigruoti verčiančią valstybę.

Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcija

Rengta kartu su Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso grupės Lietuvos delegacija.

Ką paliks nueinančioji Vyriausybė?

Nueinančios konservatorių ir liberalų koalicijos kalbos apie „prastą" palikimą, kurios tęsėsi visą kadenciją ir vėl sustiprėjo rinkimų kampanijoje, verčia pažvelgti, o koks gi bus jų pačių palikimas kitai, po rinkimų ateinančiai valdžiai. Bent jau atsakyti į klausimą, ar bus geresnis ar blogesnis, nei buvo prieš tai, 2008-iais? Tačiau jau šiandien aišku, jog rinkiminės A.Kubiliaus ir kitų koalicijos lyderių kalbos apie „sunkų" palikimą liudija jų netiesioginį prisipažinimą, jog problemų jiems ne tik nepavyko įveikti, daugeliu atvejų jų dar padaugėjo arba jos pagilėjo.

Nepaisant propagandistų aiškinimo, kad pagrindinis A. Kubiliaus Vyriausybės nuopelnas yra „suvaldyti finansai", katastrofiškai iki beveik pusės bendro vidaus produkto padidėjo būtent valstybės skola. Dar blogiau, jog skolinosi ši Vyriausybė ne tik daug, daugiau nei visos kitos vyriausybės kartu sudėjus per dvidešimt metų, tačiau ir itin brangiai.

Kadencijos pradžioje grindę „naktinę" mokesčių reformą tuo, jog esą pagrindinė krizės Lietuvoje priežastis buvo 800 milijonų litų „Sodros" skola, dabartinė valdančioji dauguma palieka net 10 milijardų skylę. Taip atsitiko todėl, kad vietoje objektyvios vidaus ir išorės veiksnių analizės ir atitinkamų veiksmų, jie pasidavė bankininkų sukeltai panikai, įvykdė skubotą mokesčių reformą. Kodėl bankininkams reikėjo tos panikos, iš dalies paaiškina „Lietuvos krizės anatomijos" autorius S. Jakeliūnas, kuris, greičiausia, bus teisus, jog patys bankai paskolų burbulą pūtė, o vėliau „patys galbūt ir išsigandę to, ką jie padarė – jį susprogdino". Pridurčiau dar – bent jau Lietuvoje supanikavusių valdančiųjų rankomis.

Pagrindinis argumentas ir šiandien atrodo gana keistas – esą Lietuva negalės pasiskolinti viešose rinkose, todėl reikia didinti mokesčius bei mažinti išlaidas. Tačiau „naktinė" mokesčių reforma tik pablogino visus šalies rodiklius, bet ir verslo bei darbo rinkos situaciją su visomis nedarbo, emigracijos ir socialinėmis problemomis. Ypač ir dėl to išaugo „šešėlinė" ekonomika, kainos, biudžeto nesurinkimas.

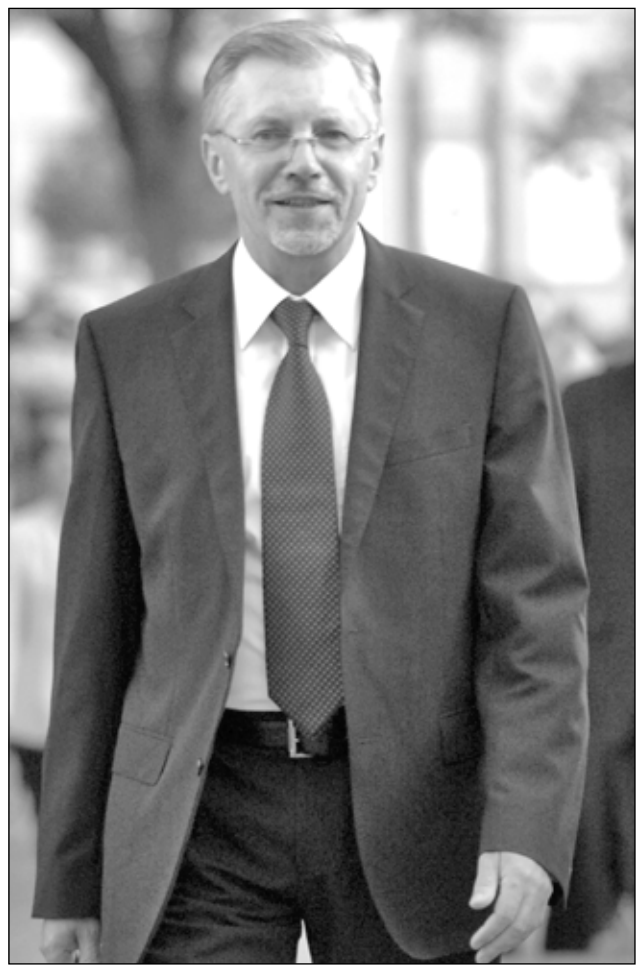

Seimo narys G. Kirkilas primena, jog griežtą taupymo politiką lydėjo ekonomikos susitraukimas.

Po to konservatorių sugalvota ir garsiai deklaruojama „taupymo" politika, kurią Nobelio premijos laureatas P. Krugmanas savo puikioje knygoje „Įveikime ekonominę depresiją!" pagrįstai pavadino „neadekvačiu atsaku" į krizę, iš tikrųjų reiškė bailų A.Kubiliaus Vyriausybės nusišalinimą nuo ūkio skatinimo fiskalinėmis, makroekonominėmis bei ES struktūrinės paramos priemonėmis. Dramatiškai ir nepagrįstai sumažintos pensijos, socialinės išmokos, nedarbas, emigracija, masiški smulkaus verslo bankrotai ir t.t. Arba, kitaip sakant, pensininkų sąskaita paremti užsienio bankai.

Įdomu tai, kad nueidami nuo valdžios, dešinieji ir jiems patarnaujantys bankų propagandistai mėgina perspėti būsimą valdžią, jog esą kito kelio nei „taupymas" (o iš tikrųjų viešojo sektoriaus karpymas) arba dabartinė valdančiųjų politika, nėra. Tačiau tai netiesa, anot to paties jau minėto P.Krugmano, yra, o kai kurios ES šalys, iš jų ir kaimyninė Lenkija, nepasidavusios „griežto taupymo" psichozei, investavusios į darbo vietų išsaugojimą, visų pirma, tai ir įrodė. Todėl ir yra daug geresnėje padėtyje, negu Lietuva. Nepaisant to, kad buvo sukurta nauja „nieko nekainavusi" energetikos ministerija, šiame sektoriuje padėtis nei pagerėjo, nei tapo bent kiek aiškesnė. Net dvi Baltarusijoje ir Kaliningrade pradėtos statyti AE jau dabar turi, o ateityje turės įvairiausių sunkiai prognozuojamų mūsų šaliai pasekmių. Šilumos sektoriuje – tik ketinimai bei pažadai ir dramatiškai kylančios kainos gyventojams. Konservatoriai po savo valdymo palieka ir ilgalaikį, neabejoju, konfliktą su „Gazprom" bei Rusija, daugiau kaip per pusę pabrangintas dujas. Kol ES aiškinsis su Rusija dėl galimų „Gazprom" kainų politikos pažeidimų, o tai truks, neabejoju, ilgai, šalies gyventojai mokės už tokią politiką iš savo kišenės.

Garsiai deklaruota užsienio investicijų pritraukimo politika didelės naudos ūkiui taip pat neatnešė, tačiau lietuviško kapitalo bėgimas iš šalies neabejotinai turėjo didesnę žalą, negu menkas užsienio kapitalo atėjimas. Kaip ir prastai įsisavinama ES parama, ypač renovacijos srityje, nors būtent čia ir reikėjo daugiausiai Vyriausybės pastangų, nes finansų krizė dėl bankų išpūstų nekilnojamo turto kainų burbulų daugiausia smogė statyboms. Šis sektorius susitraukė net per pusę. Tai tik dar kartą patvirtina, kad jei būtų nepanikuojama, o analizuojama, tai būtų suvokta, jog ne vien eksportas, o būtent statybų sektorius reikalauja didžiausio Vyriausybės dėmesio ir paramos. Todėl užšaldytos ES renovacijos lėšos yra dar viena didelė šios Vyriausybės klaida.

Jau minėtas P. Krugmanas bei Tarptautinis valiutos fondas išanalizavo daugelio šalių vyriausybių elgseną šios finansinės krizės metu ir nustatė, jog „griežto taupymo ekonominę politiką lydėjo ekonomikos susitraukimas ir išaugęs nedarbas". Lietuvoje šios pasekmės, deja, yra dar skaudesnės, nors tai ir bus tikrasis nueinančios konservatorių ir liberalų valdžios palikimas.

Gediminas Kirkilas,
Seimo narys

H. Svoboda žadėjo kovoti už pakankamą IAE uždarymo finansavimą

Rugsėjį Lietuvoje lankėsi Europos Parlamento Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos pirmininkas Hanesas Svoboda (Hannes Swoboda). BNS spaudos konferencijų salėje žurnalistai turėjo galimybę pasidomėti socialdemokratų veikla Europos mastu, svarbiais visuomenei biudžeto, atominės energetikos, finansų klausimais.

Spaudos konferencijoje dalyvavo LSDP pirmininkas Algirdas Butkevičius, europarlamentarai Vilija Blinkevičiūtė, Justas Vincas Paleckis bei Zigmantas Balčytis. Konferencijoje „Europa šiandien ir rytoj. Socialistų požiūris" H.Svoboda priminė, jog visa statistika demonstruoja vieną: kuo labiau taikomos konservatorių taupymo priemonės, tuo labiau situacija Europoje blogėja. Didėja nedarbas, smarkiai auga Europos biudžeto deficitas, o politika, kuria siekiama mažinti deficitą, iš tiesų jį tik augina. Tokiose valstybėse kaip Graikija, Italija, Ispanija, Portugalija biudžeto deficitai tik auga, štai kodėl reikia taisyti padėtį, orientuojantis į piliečius, į jų socialines teises bei garantijas.

LSDP pirmininkas A. Butkevičius, EP socialdemokratų frakcijos pirmininkas H. Svoboda. Dešinėje – LSDP frakcijos atstovė spaudai A. kontrimienė

Kuo Lietuvai svarbus ES biudžeto svarstymas?

Šiuo metu daug dėmesio Europos Sąjungoje skiriamas biudžetui, kurį H. Svoboda pavadino kova. Kodėl Lietuvai svarbus šis biudžeto svarstymas? Lietuvai reikia, kad ES lygiu būtų subalansuotos išlaidos žemės ūkio srityje, kad didžioji dalis lėšų neatitektų stipriausioms šalims. Nemaža dėmesio H. Svoboda skyrė mokesčių temai.

„Nepriklausomos institucijos atliktas tyrimas parodė, kad ES yra išvengiama 1000 milijardų eurų mokesčių. Būtina reikalauti, kad piliečiai mokesčius mokėtų, ypač turtingieji. Surinktos lėšos galėtų tapti investicijomis, kurios leistų sukurti naujų darbo vietų ir pasirūpinti neturtingaisiais", – sako H. Svoboda.

Reikšmingas ir finansinių sandorių mokestis. „Deja, Lietuvos Vyriausybė nepritarė tokio mokesčio įgyvendinimui. Ir tikrai nežinau, kodėl. Todėl tikiuosi, kad naujoji Vyriausybė pritars ir padės įtikinti kai kurias konservatyvias vyriausybes, pvz. Didžiosios Britanijos, kad ši priemonė būtų naudinga", – vylėsi H. Svoboda. Socialdemokrato teigimu, finansinių sandorių mokestis užtikrintų sąžiningumo ir teisingumo principą.

Paklaustas apie grėsmes euro zonai, H. Svoboda neslėpė, jog tokių esama.

„Tokioms valstybėms kaip Italija, Ispanija ar Graikija nustatytos Europos centrinio banko sąlygos, kurias sulaužius, atsirastų grėsmė sugriūti euro zonai. Tuomet kiltų grėsmė sulaukti naujos finansų ir politinės krizės visoje Europoje. Mes turime prisitaikyti prie esamos situacijos, jei to nepavyks padaryti, tikrai kils grėsmė. Pasiūlyta Europos centriniam bankui griežčiau kontroliuoti visus euro zonos bankus, tuo pačiu visos ES bankus. Be abejonės, ES bankai glaudžiai susiję su viso pasaulio bankais, todėl griežta kontrolė yra labai svarbi", – teigė EP socialdemokratų lyderis.

Kovos už lėšas Ignalinos atominei elektrinei uždaryti

Kalbėdamas kita Lietuvai, o kartu ir visai Europai aktualia – atominės energetikos tema H. Svoboda, būdamas austras, pasisakė prieš atominę energetiką, tačiau pripažino, kad visuomet bus šalių, kur plėtojama atominė energetika, todėl itin svarbus saugumo klausimas.

„Mūsų šalyje – Austrijoje – gal tik vienas iš dešimties pasisakytų už atominę energetiką. Aš, žinoma, esu už aukščiausius saugumo standartus. Tarptautinė atominės energetikos agentūra turėtų skirti daugiau dėmesio saugumui ne tik Europos, bet ir viso pasaulio lygiu. Tačiau esu realistas, visuomet bus valstybių, kurios naudosis atomine energetika. Šios technologijos kaina išauga dėl saugumo. Tačiau aš abejoju, ar atominė energetika yra mūsų ateitis. Tikriausiai reikėtų labiau pasikliauti saulės ar vėjo energija. Svarbu nepamiršti pasirūpinti, kaip tą energiją galima būtų perduoti į Europos tinklą", – kalbėjo H. Svoboda.

EP socialdemokratų lyderis pažadėjo, kad palaikys Lietuvą lapkričio mėnesį svarstant ES biudžetą, kai kalba pasisuks apie itin reikšmingas IAE uždarymo lėšas. Neuždaryta atominė elektrinė yra nesaugi, ir ji yra visos Europos reikalas.

„Aš esu už pakankamą finansavimą, ir mūsų frakcija EP yra prieš bet kokius finansavimo sumažinimus. Šiuo klausimu mes aiškiai pateiksime nuomonę", – žadėjo EP Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos pirmininkas.

Evelina Butkutė-Lazdauskienė

Ar per kultūros lauką eisime kartu?

Kultūros laukas platus: čia ir muzika, teatras, kinas, šokis, dailė… Ar ten, kur viešpatauja kūryba, nėra problemų? Kodėl girdime vis garsiau skambančius šalies kultūros ir meno žmonių balsus? Kokios opiausios problemos juos kamuoja? Kokia kultūros strategavimo ir finansavimo padėtis? Kokios pertvarkos ir reformos padėtų išspręsti susidariusias problemas?

Į šiuos ir kitus klausimus atsakymų ieškojo rugsėjo 26 dieną į apskritojo stalo diskusiją susirinkę kultūros žmonės. Diskusijai juos pakvietė kompozitorius, Konstantino Stanislavskio premijos laureatas, Lietuvos ambasados kultūros atašė Rusijos Federacijoje Faustas Latėnas.

Diskusijoje dalyvauja kompozitorius Faustas Latėnas. *Autorės nuotrauka*

„Jau esu sakęs, kad partijų programas iš esmės galime pavadinti pjesėmis. Jeigu vieną ar kitą partiją išrinks, tai pagal tokią pjesę bus statomas spektaklis. Bėda ta, kad po rinkimų aktyviai deklaruotas rūpestis kultūra dažnai užsibaigia kvietimų į spektaklius poreikiu. Aš (ir kaip kultūros žmogus ir kaip kūrėjas) jaučiu kultūros tęstinumo stygių. Kultūros ministerijai turi būti svarbios kultūros savivaldos kolegijos, Kultūros ir meno tarybos žmonių nuomonės. Jeigu valstybė atsakinga už kultūrą, jeigu atsakinga už tai, kad kultūra būtų prieinama visiems, turėtų būti girdimas kiekvieno kultūrininko balsas. Kultūros opinija pastaruoju metu smuko. Informacija apie VEKS programą, Valdovų rūmų statybą platųjį skaitytoją pasiekė iškreipta, pateikta sąmoningai tendencingai. Giliau pagalvojus, argi šie projektai nedavė Lietuvai realios naudos?“, – kalbėjo F. Latėnas.

Pasak jo, rugsėjo mėnesį Lietuvos Respublikos Seimo dauguma priėmė Lietuvos kultūros tarybos įstatymą. Apie Kultūros ministerijos parengto, Kultūros tarybos įstatymo trūkumus savo nuomonę yra išsakę garsūs kultūros ir meno kūrėjai, kultūros darbuotojai. „Buvo siūloma pirmiau parengti ir priimti bendrą Kultūros įstatymą, o Kultūros tarybos įstatymą priimti kaip Kultūros įstatymo sudedamą dalį arba rengti atskirai po to. Neaiški ekspertų delegavimo procedūra. Tačiau faktas jau įvyko, įstatymas priimtas. Kodėl taip skubėta?“, – klausė F. Latėnas.

Kompozitorius tvirtino, kad kolegialumas turi sugrįžti į kultūros bendruomenę, Kultūros ministerijai turi rūpėti kultūros žmonių nuomonės. „Neturi būti slaptų sprendimų, viskas turi būti vieša. Suprantu, kad naktinių mokesčių reformų sukeltas deformacijas kultūros srityje tik kartu, kolegialiai tegalėsime ištaisyti“, – apibendrino F. Latėnas.

Aldona Jeleniauskienė

LSDP Akmenės skyriaus sąskrydžio aidai

Rugsėjo 8 d. gražioje Akmenės rajono Balsių stovyklavietėje vyko tradicinis LSDP Akmenės skyriaus narių sąskrydis. Nors vėjas lengvai kilnojo galvos apdangalus, stovyklautojų nuotaika buvo pakyli. Akį džiugino gan didelis jaunimo būrys. Visus pirmiausia sudomino nusileidimas įtemptu lynu, todėl kai kurie drąsos sėmėsi ilgokai, bet patirti pirmieji įspūdžiai dar ir dar kartą vertė išbandyti trasą.

Šventė prasidėjo skyriaus pirmininko Vitalijaus Mitrofanovo dalyvių pasveikinimu, vėliavos pakėlimu ir sportinių renginių organizatoriaus Vaclovo Jonušo informacija apie laukiančias sporto kovas tinklinio bei krepšinio aikštelėse, šaudyme iš lanko, baudų mėtyme rungtyse. Tačiau visą rimtąją dalį sustabdė žinia, kad į stovyklavietę atvežta mūsų partietės, kandidatės į LR Seimą Zofijos Paulikienės išvirta žirnių košė su spirgučiais. Nors nelabai gerai prieš varžybas užkandžiauti, tačiau nugalėjo noras paragauti, o ir pasaulio rekordų niekas nesiruošė siekti...

Nespėjus suvirškinti žirnių, visi dalyviai buvo pakviesti pasivaišinti mieliniais blynais su obuolių koše. Čia prie viryklės išsijuosusi darbavosi Violeta Griciuvienė. Nors visi atvyko pailsėti, bet nuo organizacinių darbų buvo sunku atplėšti mūsų puikiąsias pagalbininkes: Edita Statkienę bei Alvą Bacienę. Varžybos ėjo į pabaigą, o ant laužo baigė virti Lino Lupeikos gardžioji sriuba. Sriubos valgymo procedūra prasidėjo „malda“, tai yra nuo partiečio Kęstučio Krenciaus sukurtos ir sudainuotos dainos. Po tokių gardžių pietų atėjo pats laikas desertui. Skyriaus pirmininkas paskelbė nugalėtojus sporto rungtyse, įteikdamas kiekvienam malonų prizą – prisiminimui apie dalyvavimą sąskrydyje. Padėkojo ponams Danguolei ir Vaidui Vanagams už įsteigtus prizus.

Po „sunkių“ rungčių stovyklautojų laukė muzikantai. Ilgai sukosi poros, skambėjo dainos, vyko diskusijos ir buvo labai gaila, kad taip greitai prabėgo dar viena graži rudens diena.

LSDP Akmenės skyriaus inf.

Kandidatai į Seimą lankėsi Kėdainiuose

Kandidatai A. Zeltinis, K. Virbickas ir Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos vadovybė.

Rugsėjo 21 d. Kėdainių kultūros centre vyko Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos Kėdainių skyriaus susitikimas su Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos prezidente Grasilda Makaravičiene, jos pavaduotoja Vlada Maleckiene. Susitikime dalyvavo kandidatas į Seimo narius Kėdainių rinkimų apygardoje Kęstutis Virbickas bei Biržų-Kupiškio rinkimų apygardoje kandidatuojantis Aleksandras Zeltinis. Į susitikimą susirinko gausus būrys kėdainiečių.

Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos Kėdainių skyriaus pirmininkė Paulina Noreikienė paragino visus būti aktyviais rinkimuose, balsuoti už socialdemokratų partiją ir bičiulius Kęstutį Virbicką bei Aleksandrą Zeltinį bei juos reitinguoti.

G. Makaravičienė kalbėjo, kad pagyvenusiems žmonėms gyventi nėra paprasta, todėl bendravimas su bendraminčiais – vaistas, kuris padeda išgyventi. Prezidentė ragino visus gerai pagalvoti, už kurią partiją ir kandidatą atiduoti savo balsą, priminė, kad socialdemokratai didino pensijas ir įvairias išmokas. Pristatydama kandidatą K.Virbicką asociacijos prezidentė G. Makaravičienė pabrėžė, kad Kęstutis nemokamai konsultuoja teisiniais klausimais Pagyvenusių žmonių asociacijos narius, padeda laimėti įvairias bylas.

K.Virbickas trumpai išdėstė Lietuvos socialdemokratų partijos rinkimines nuostatas, kuriose svarbiausia – žmogus, jo gyvenimo kokybė. Socialdemokratai atstovauja iš savo darbo gyvenantiems žmonėms, todėl ir mūsų pamatinės vertybės yra socialinis teisingumas, galimybių lygybė ir solidarumas. Kandidatas sakė, kad socialdemokratai, pasisakydami už rinkos reguliavimo principus, nukreiptus į vienintelę užduotį, kad visi Lietuvos žmonės, o ne dalis visuomenės gyventų geriau, sieks kad tai būtų ne kokioje tai tolimoje ateityje, bet šiandien, o visuomenė turi tinkamai pasirūpinti tais, kurie savo darbu prisidėjo prie šalies klestėjimo, gerovės kūrimo. Svarbi nuostata – aprūpinta senatvė yra stabilios visuomenės požymis.

A. Zeltinis kėdainiečiams papasakojo, kad LSDP nariu yra nuo 2009 m. Gimė Biržuose tarnautojų šeimoje, studijavo Kauno politechnikos institute ir Vilniaus valstybiniame universitete. Vėliau dirbo įvairiose institucijose. Aleksandras šiuo metu – GTS Global Trading Service kontaktų menedžeris Rytų ir Vakarų Europoje. Kartu su žmona Simin, Vokietijos ir Lietuvos labdaros draugijos koordinacinės tarybos vadove ir draugijos įkūrėja, jau 15 metų užsiima labdaringa humanitarine veikla Lietuvoje, padeda sunkiai segantiems vaikams, vaikų globos namams, mokykloms, senelių namams, ligoninėms.

Kandidatai į Seimą, Lietuvos Pagyvenusių žmonių asociacijos vadovai taip pat apsilankė Kėdainių socialiniame centre. Visi susitikimai vyko šiltai, nuotaikingai. Renginių dalyviams Kėdainių kultūros centre koncertavo Pagyvenusių žmonių asociacijos Kėdainių skyriaus ansambliai: vyrų „Papartis“, moterų „Giedra“.

Genovaitė Noreikienė
LSDP Kėdainių skyriaus atstovė spaudai

Prezidento A. M. Brazausko 80-ųjų gimimo metinių paminėjimas Prienuose

Rugsėjo 25 d. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre buvo paminėtos Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko 80-osios gimimo metinės.

Minėjimas prasidėjo nuotraukų parodos, kurios rengėjai – Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyrius, atidarymu. Parodoje eksponuojamos reikšmingas Algirdo Mykolo Brazausko biografijos akimirkas pristatančios fotografijos iš Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos centrinio valstybės archyvo fondų, NATO multimedijos archyvo, Algirdo Mykolo Brazausko šeimos archyvo.

Po to susirinkusieji buvo pakviesti į salę, kur koncertavo Kauno styginių kvartetas (vad. S. Bartulis), buvo parodytas filmas apie Prezidentą.

Savo atsiminimais apie bendražygio gyvenimą ir tarnystę Lietuvai pasidalino Seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas. Jis prisiminė Prezidentą kaip politiką, sugebėjusį suvienyti kairiąsias politines jėgas Lietuvoje, sugebėjusį bendrauti taip, kad jį suprastų ir valstietis, ir akademikas. Susitikimus ir įspūdžius iš susitikimų su A. M. Brazausku pasakojo Prienų meras A. Bujanauskas, Birštono vicemeras J. Aleksandravičius, LSDP Prienų skyriaus pirmininkas, kandidatas į Seimą Alvydas Vaicekauskas, bičiulis V. Maruškevičius.

Nuoširdžiame renginyje prisimintas prezidentas kaip šilta asmenybė, puikus vadovas ir tvirtas politikas.

LSDP Prienų skyriaus inf.

Rokiškio socialdemokratai miesto šventėje

Su rokiškėnais bendrauja kandidatas Vytautas Vilys. Danguolės Kondratenkienės nuotr.

Rugsėjo 22 d. Rokiškyje buvo švenčiama miesto šventė. LSDP Rokiškio skyriaus nariai išėjo į miesto aikštę sveikinti Rokiškėnų ir miesto svečių. Visus atėjusius į miesto aikštę šaltą vakarą socialdemokratai vaišino šilta arba, saldainiais, obuoliais. Dalino kalendorius ir lankstinukus. Mielai su praeiviais bendravo kandidatai į Seimo narius Vytautas Saulis ir Vytautas Vilys.

Tadas Barauskas, LSDP Rokiškio skyriaus atstovas spaudai

Socialdemokratai šventė Šiaulių gimtadienį

Šiaulių socialdemokratai kartu su visais šiauliečiais rugsėjo 15 dieną šventė 776-ąjį miesto gimtadienį. Iš visų partijų gausiausiai šventinėje eisenoje dalyvavo socialdemokratai. Jie visu būriu važiavo dviračiais iki Kryžių kalno.

Aikštėje prie P. Višinskio paminklo visą dieną šurmuliavo socialdemokratų palapinė, praeivius linksmino net piratai. Su gyventojais bendravo kandidatai į Seimo narius: Valerijus Simulik, Edvardas Žakaris, Arvydas Mockus, Danutė Ona Statulevičienė. Socialdemokratų surengtame koncerte linksminosi ir maži, ir dideli šiauliečiai.

LSDP Šiaulių skyriaus inf.

Skuodo skyriaus tarybos posėdyje apie rinkimus

Kaip sakytų žemaičiai, dabar karšta tarsi šieno laike – verda rinkimų kova į Seimą, tad darbų apstu. LSDP Skuodo skyriaus tarybos nariai susirinko į atnaujintą būstinę aptarti rinkiminės kovos taktikos ir strategijos. Nutarta spalio mėnesį sukviesti bičiulius ir motyvuoti juos aktyviai veikti rinkiminėse batalijose. Į talką nutarta pakviesti bičiulius iš Mažeikių, nes rinkiminė apylinkė apima ne tik Skuodo, bet ir dalį Mažeikių rajono.

Skuodiškiai tikisi, kad rinkiminei agitacijai pasitarnaus ir motobolo sezono uždarymas. Tarybos posėdyje dalyvavo ir partijos iškeltas kandidatas Bronislovas Stasiulis. Vyko diskusijos dėl reklaminės veiklos prospektų ir plakatų papildomo užsakymo ir platinimo.

Posėdžio dalyviai atkreipė dėmesį, kad konkurentai taip pat nesnaudžia, todėl socialdemokratams reikia mobilizuoti jėgas.

Bronius Baipšys, LSDP Skuodo skyriaus atstovas ryšiams su visuomene

Kultūros paveldo dienų renginiai Užpaliuose

Seimo narė M. Petrauskienė lankosi Užpalių turguje.

Rugsėjo 18–23 d. Užpaliuose (Utenos r.) buvo surengtos Kultūros paveldo dienos, skirtos Magdeburgo teisės Užpaliams suteikimo 220 – osioms metinėms paminėti.

Tomis dienomis vyko daugybė renginių: astronomo Sauliaus Lovčiko paskaita „Astronomija kaip mokslas“, etnologė Gražina Kadžytė skaitė paskaitą „Lygiadienio prasmės baltiškoje atmintyje“, vyko šiaudinių skulptūrų (instaliacijų) gamyba „Baltiškieji ženklai“, buvo atidarytas muziejaus „Dausuva“, jaunimas nuo 15 iki 25 metų dalyvavo fotografijos konkurse ir parodoje „Vietos dvasia“. Užpalių kultūros centre vyko etnografinė vakaronė su Utenos muzikos mokyklos ansambliu „Sietynas“ (vad. Rima Garsonienė).

Pagrindiniai paveldo dienų renginiai vyko šeštadienį, į kuriuos atvyko ir LR Seimo narė Milda Petrauskienė. Viešnia dalyvavo užpalėnų turguje, parodos „Vietos dvasia“ atidaryme, klausėsi šventinio koncerto, kuriame koncertavo Daugpilio (Latvija) folkloro ansamblis „Svatra“ (vad. Sarmite Teivane), Utenos Dauniškio gimnazijos tautiškos kapelos „Untytė“ ragininkai (vad. Laimis Kirilauskas), Užpalių kanklininkų ansamblis „Pasagėlė“ (vad. Loreta Liaugaudė), modernaus folkloro grupė „Aisva“.

Sveikindama savo gimtojo miestelio žmones Milda Petrauskienė linkėjo visiems skalsos, džiaugsmingų kasdienos akimirkų, dar daugybės sumanymų ir jų įgyvendinimo. „Linkiu užpalėnų bendruomenei žydėti, klestėti dar ne vieną amžių ir puoselėti savo miestelio didingumą bei ypatingumą“, – sakė Seimo narė.

Kultūros paveldo dienų minėjimas baigėsi sekmadienį Užpalių Šv. Nikolajaus Stebukladario cerkvėje Druskininkų džiazo ansamblio koncertu „Čiurlionis kitaip“. Koncerte skambėjo Maironio eilės, kurias skaitė aktorius Petras Venclova.

LSDP Utenos skyriaus inf.

„Sveikuolių šeimos dienoraštis“ Fabijoniškėse atvertė jau antrąjį puslapį

Sveikinimo žodį taria kandidatė Auksė Kontrimienė. *Valdo Šereikos nuotrauka*

Praėjusią savaitę Fabijoniškių bendruomenės asociacija surengė nedidukę, bet labai gražią ir jaukią šventę savo mikrorajono gyventojams: vaikams ir tėveliams. Šventės sumanytoja ir projekto autorė Dalia Bacevičienė į šventę atskubėjo net su trimis atžalomis: dukra Vilma, sūnumi Liutauru ir mažyliu Donatu, kuriam sportinės rungtys tikrai dar nerūpėjo, todėl mažylis saldžiai snaudė medžių paunksmėje.

Šventė buvo tikrai graži. Šoko vaikų lopšelio-darželio „Vėrinėlis vaikučiai“, sveikinimo žodžius sakė Fabijoniškių bendruomenės asociacijos pirmininkas Emilis Misiulis, Fabijoniškių seniūnas Jonas Novikevičius. Bendruomenei buvo pristatyta Auksė Kontrimienė – Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatė Fabijoniškių vienmandatėje rinkimų apygardoje.

„Politinių kalbų nesakiau, nes puikiai žinau, kaip žmonėms, susirinkusiems į šventę, visai nesinori jų klausytis. Tad pasveikinau fabijoniškiečius kaip nemokamo žurnalo „Naujagimis“ redaktorė, palinkėdama mūsų mikrorajonui dar didesnio vaikučių derliaus. O šventės pavadinimas man kelia smagią asociaciją su jau daugiau kaip 10 metų veikiančia mano įkurta interneto svetaine www.mamosdienorastis.lt Manau, kad mūsų svetainėje „Sveikuolių šeimos dienoraštis“ suras garbingą vietą ir tapsime draugais, kartu besirūpinančiais Fabijoniškių šeimų sveiku gyvenimo būdu“, - kalbėjo A.Kontrimienė.

Kai baigėsi kalbos, prasidėjo smagios sportinės rungtys: vaikai stengėsi kuo toliau numesti vandens pripiltus balionėlius, rungėsi virvės traukimo varžybose, rankos taiklumą bandė mėtydami baudas į krepšinio lankus.

Stipriausieji ir vikriausieji sulaukė ir apdovanojimų: puodelių ir saldainių. Kad nebūtų liūdna tėveliams, šventėje dalyvavę Fabijoniškių poskyrio socialdemokratai ir jiems nepagailėjo dovanų – visiems buvo įteiktas 2013 metų stalo kalendorius. Organizatoriai žadėjo, kad šventė vyks ir kitais metais, tad tėveliams jau reikėtų pradėti ruoštis, nes teks dalyvauti rungtyse.

Po šventės visi draugiškai kalbėjo, kad viskas prasideda nuo mažų dalykų: bendruomenė – tai mes patys. Norime gyventi smagiau, jaukiau, bendruomeniškiau, tai ir turime tą daryti. Fabijoniškių bendruomenės asociacija auga, stiprėja ir rengiasi nustebinti Fabijoniškių mikrorajono gyventojus dar ne vienu įspūdingu renginiu.

Fabijoniškių bendruomenės asociacijos informacija

Žemės ūkis – pagrindas Lietuvos ekonomikai

Per pastaruosius ketverius metus Lietuvos žemdirbiai yra nepelnytai pamiršti valdančiųjų ir palikti likimo valiai. Juk žemdirbiai ne tik sukuria nemažą dalį bendrojo vidaus produkto – tai yra šaka, kuri krizės sąlygomis bene geriausiai išsilaikė. Lietuvos socialdemokratų partijos nariai mano, jog reikia ne tik išlaikyti esamas, tačiau ir kurti naujas darbo vietas žemės ūkyje.

LSDP pirmininkas Algirdas Butkevičius:

mes sieksime, kad tiesioginės išmokos Lietuvos ūkininkams būtų tokio pat dydžio, kaip ir ūkininkams senosiose Europos Sąjungos valstybėse. Mūsų požiūriu, reikalinga ilgalaikė žemės ūkio plėtros strategija. Būtina plėtoti intensyvų ūkį, pienininkystę, mėsinę galvijininkystę, suteikti realią paramą jauniesiems ūkininkams, diegti modernias inovacijas, didinti žemės ūkio produkcijos eksportą.

Albinas Mitrulevičius, Seimo narys:

žemės ūkio produktų poreikio didėjimas ir pasaulio ekonominės tendencijos leidžia manyti, kad žemės ūkis turi tapti svarbiausia Lietuvos ekonomikos šaka. Krizė parodė, kad maisto produktų gamyba bei eksportas geriausiai atlaikė sunkmečio išbandymus. Tačiau yra dėl ko nerimauti – žemės ūkio gamyba Lietuvoje pamažu traukiasi. Šiemet dėl palankių gamtos sąlygų ūkininkai gali pasidžiaugti geru grūdinių kultūrų, rapsų derliumi, tačiau atsirado kita problema – dėl atsakingų valstybinių institucijų nekompetencijos įstrigo grūdų pardavimas. Kaip niekada ankščiau blogai buvo organizuotas grūdų supirkimas. Supirkimo punktuose dėl talpų trūkumo transportas prastovėdavo ištisas valandas, žemdirbiai buvo palikti likimo valiai. Net rugsėjo viduryje laukuose buvo matyti dar nemažai vasarinių kviečių, kurie nenuimti, nes jų tiesiog nėra kur sandėliuoti. Esant pakankamai aukštoms grūdų supirkimo kainoms ir matant, koks yra grūdų poreikis maistui ir pašarams, tokia situacija – netoleruotina. Turime užtikrinti, kad grūdai būtų perdirbami Lietuvoje, o eksportuojamas jau pagamintas produktas, bet ne žaliava. Tokiu būdu atsirastų prielaidų ir naujų darbo vietų kūrimui, o gyventojų pajamos turėtų galimybę augti.

Bronius Pauža, Seimo narys:

dėl žemų gyvulininkystės produkcijos supirkimo kainų, nemokamų išmokų už kvotinį pieną, mėsinius galvijus, sumažėjo gyvulių skaičius, šiuo metu jų turim triskart mažiau nei 1990-aisiais. Kiaulių liko 600-700 tūkst. Pusę kiaulienos atsivežam iš Lenkijos. Tai iš ko mes gyvensime? Gyvulininkystės vystymas šiandien Lietuvoje turi būti pirmas uždavinys. O ministerija, turėdama pinigus rankose, nieko nesugalvojo kad būtų kompensuotas gyvulių sumažėjimas. Išmokomis ir projektais galėjom pasiekti, kad nebūtų tokio skaudaus kritimo. Kitas dalykas – didelis kompleksas. Danų kiaulių kompleksai visuomenėje sukėlė rezonansą – didelių kompleksų niekas nenori. Reikia statyti mažas fermas, tačiau parama tam nenumatyta. Jei liksime tik su keliais kiaulių kompleksais Lietuvoje, tai po kelių metų kiaulių įsivešime jau net 70 proc.

Verslas kaime – svajonės ir realybė

Dabartiniame rinkimų į Seimą etape visos partijos ir kandidatai vilioja rinkėjus žadėdami sparčiai kurti darbo vietas, skatinti verslą ir taip mažinti nedarbą. Tai suprantama, nes tai bus svarbiausias naujos kadencijos Seimo ir Vyriausybės uždavinys. Kokios netekusių darbo žemės ūkyje kaimo gyventojų pasirinkimo galimybės? Šia tema noriu pareikšti savo nuomonę ir pastebėjimus.

Kaimo bedarbių pasirinkimo galimybės menkos

Kasmet į užsienį patraukia po 50–80 tūkst. šalies gyventojų. Paskaičiuok, gerbiamas skaitytojau ir rinkėjau, kiek miestų ir gyvenviečių išnyktų, jei dar 4 metus valdytų ta pati permainų Vyriausybė. Ir versti kaltę krizei nėra pagrindo, kaimyninėse šalyse padėtis buvo ir blogesnė, bet tokio nedarbo ir masinės emigracijos ten nebuvo.

Kadangi visą Seimo kadenciją dirbau su kaimiškųjų vietovių žmonėmis ir kaimo bendruomenėmis, man labai skaudžios kaimo gyventojų problemos. Kaime dar gyvena per milijoną žmonių. Daugelis jų gyvena iš atsitiktinių darbų ir socialinių pašalpų. Dirbančiųjų skaičius žemės ūkyje mažėja, eurointegracija šį procesą vis labiau spartina, tad ateityje Lietuvos žemės ūkyje dirbs tik apie 4–5 proc. visų dirbančiųjų, kaip dabar yra kitose išsivysčiusiose ES šalyse. Šiandien netekusių darbo žemės ūkyje kaimo gyventojų pasirinkimo galimybės labai menkos, nors netrūksta įvairiausių pasiūlymų, dažniausiai nerealių ir neįgyvendinamų. Siūloma riboti socialines pašalpas kaimo gyventojams, versti juos išgyventi iš turimų mažų asmeninių ūkių, kurie neužtikrina net minimalaus gyvenimo lygio, o tik varganą egzistavimą. Turime pripažinti, kad gausėja atvejų, kai gaudamas pašalpas žmogus degraduoja ir jau nebenori dirbti, tačiau tokie pasiūlymai – ne pagrindinė išeitis.

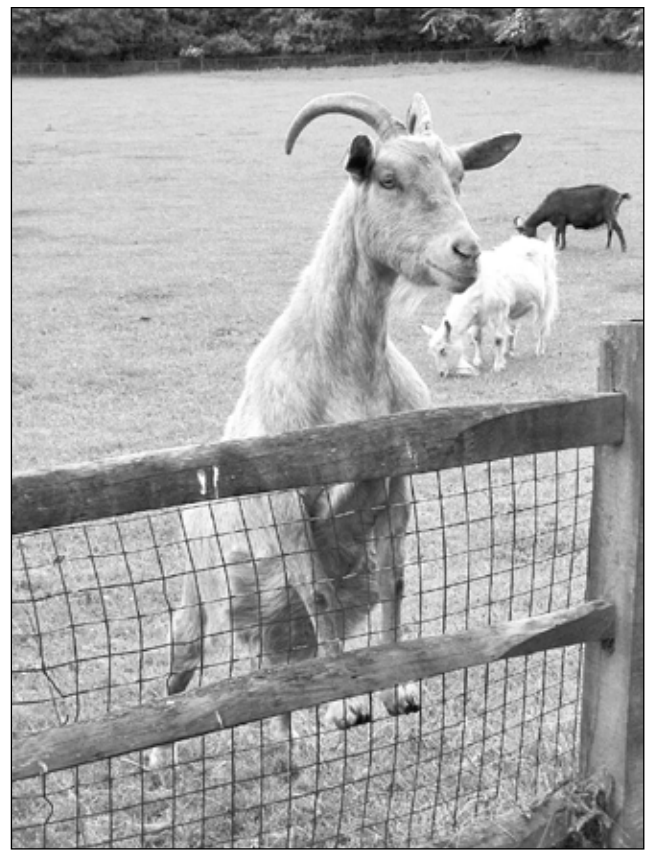

Maži asmeniniai ūkiai neužtikrina net minimalaus pragyvenimo lygio.

Reikalinga kompensacijos sistema

Didžiausias politikų koziris rinkimų strategijoje – smulkaus ir vidutinio verslo kūrimas kaime. Netolimoje praeityje kaimo vietovėse veikė įmonės, gamyklėlės, nedideli cechai ir dirbtuvės. Dabar jų vietoje likę griuvėsiai, geriausiu atveju – tik sandėliai. Turbūt neverta nė aiškinti, kodėl verslininkų nevilioja kaimo vietovės. Verslininkai ir užsienio investuotojai žino, kad Lietuvos kaime nėra palankių verslo sąlygų, o plėtoti verslą ten, kur nenaudinga, niekas nesiryš. Kaime nėra infrastruktūros, gerų kelių, patikimos elektros tiekimo sistemos, sunkiai įveikiama biurokratija. Aišku, kad prasta gamybinė ir socialinė infrastruktūra lemia didesnes investicijas ir einamuosius kaštus. Be to, trūksta aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kuriuos apmokyti ir perkvalifikuoti daug kainuoja.

Biurokratijos pinklėse

Pirmiausia reikėtų suskaičiuoti, kiek papildomų kaštų patirs verslininkas, bandydamas įsikurti kaime, ir šiai sumai taikyti kompensavimo sistemą. Apie tai daug šnekama, bet nieko nedaroma. Nėra tokios mokesčių tvarkos, kuri atleistų verslininką nuo mokesčių 3–6 metus, priklausomai nuo to, kiek lėšų jis panaudos, gerindamas infrastruktūrą, kiek sukurs darbo vietų. Siekiant kompleksiškai spręsti problemą tikslinga būtų parengti specialią kaimo verslo plėtros strategiją ir skirti lėšų jai įgyvendinti iš ES struktūrinių fondų.

Kaimo reikalų komitete ne kartą svarstėme, kaip pagyvinti gyvulininkystės fermų statybą ir rekonstrukciją kaime. Sukurta biurokratinė sistema ne kaip statyti, bet kaip drausti statyti. Jei ūkininkas sumanė rekonstruoti tvartą, kuriame buvo auginamos kiaulės ir nusprendė ten auginti avis ar kokius paukščius, kur bus ženkliai mažesnė tarša, tai tokia iniciatyva turėtų būti visokeriopai skatinama. Tačiau ne. Valdininkai sako, kad keičiama gyvulių rūšis, plečiami pajėgumai, todėl reikia poveikio aplinkai vertinimo, detaliojo plano ir t. t. Ši procedūra užtrunka ir porą metų, ir kainuoja didžiulius pinigus, kai tuo tarpu užsienyje valdininkai leidimus sutvarko per savaitę. Teikiau pasiūlymus, kaip mažinti šią biurokratiją ir įsitikinau, kad ši Seimo kadencija nesuinteresuota smulkiuoju verslu, palaiko stambiuosius, ir tik rinkėjų valia gali pakeisti padėtį.

Palaikykime amatininkus

Daug buvo kalbama apie darbo vietas kaime, kurios bus sukurtos, priėmus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą. Tačiau Energetikos ministerija per metus taip ir nesugebėjo paruošti viso jam įgyvendinti reikalingų teisės aktų paketo. Ūkininkai tikėjosi, kad bus remiamos biodujų jėgainės, tačiau jų rėmimas baigėsi net neprasidėjęs.

Negaliu suprasti, kaip mūsų šalies sertifikavimo įstaigos išduoda atitikties sertifikatus prekiauti akivaizdžiai nekokybiškoms prekėms ir įrankiams. Dėl pigesnių prekių iš užsienio mūsų amatininkai negali išsilaikyti, o jiems gaminant išskirtinės, geros kokybės gaminius kyla jų realizavimo problemos vietinėje rinkoje. Vyriausybė privalo padėti amatininkams. O svertų amatams vystyti yra pakankamai. Galima peržiūrėti šioje srityje mokesčius, licenzijų ir patentų išdavimo tvarką ir jų kainas, padėti vienyti amatininkus į arteles, kooperatyvus, susivienijimus, ieškoti realizavimo rinkų, paremti amatininkų gaminių reklamą. Svarbiausia, reikia uždrausti pardavinėti akivaizdžiai nekokybiškas prekes arba bent jau nurodyti galimą tokių prekių tarnavimo laiką ir taip užkirsti kelią žmonių apgaudinėjimui.

LSDP savo programoje prioritetus skiria nedarbo mažinimui, emigracijos stabdymui. Tikiuos, kad ir mano kuklus straipsnelis padės žmonėms susivokti, kas nori ir gali iš esmės pakeisti mūsų šalies žmonių gyvenimą.

Bronius Pauža, Seimo narys

Jaunimas – Lietuvos ateitis, bet ateities čia šiandien nenori ir negali įsivaizduoti?

Justas Pankauskas, LSDP pirmininko pavaduotojas

Pastarieji metai, kuomet iš Lietuvos išvyko net 58 tūkst. žmonių, žymi didžiausius emigracijos mastus po nepriklausomybės atgavimo. Didžioji dalis išvykusiųjų – studentai, perspektyvūs universitetų absolventai, įvairių sričių profesionalai, darbininkai, smulkūs ūkininkai, netekę kantrybės arba akis į akį susidūrę su gresiančiu skurdu. Šiandien tėvai jau nebestabdo savo atžalų, neprašo jų baigti studijų, likti Lietuvoje ir pabandyti įsitvirtinti savo gimtinėje. Tokia nūdienos situacija. Ar galime į tai žiūrėti ramiai kaip į laikiną procesą, o gal tai demografinės krizės signalas?

Visuomet raginau ir raginsiu jaunimą studijų metu išvykti pastudijuoti ir padirbėti svetur, neskatindamas emigruoti visam laikui, tačiau rekomenduodamas pasisemti patirties pažangesnėse Europos šalyse, praplėsti akiratį, pramokti papildomą užsienio kalbą ar, pagaliau, užsidirbti studijoms ir laisvalaikiui. Tai vadinčiau laikina edukacine emigracija, naudinga būsimai profesinei veiklai Lietuvoje. Tačiau visiškai kita medalio pusė, kai kalbame apie jauną žmogų, baigusį aukštojo mokslo bakalauro ar magistro studijas ir negalintį susirasti darbo Lietuvoje. O jei įsidarbinus, atlyginimo skirtumas dešimtis kartų skiriasi už tą, kurį gauna turtingesnių ES šalių darbuotojai...

Todėl šiandien, atėjus konservatorių Vyriausybės saulėlydžiui, konstatuoti galima viena – jaunimo emigracija labai naudinga dabartinei valdžiai (dirbtinai sumažėjo bedarbių procentinė dalis, nereikia sukti galvos dėl darbo vietų kūrimo jaunimui, nereikia mokėti motinystės išmokų, nes vaikai gimdomi svetur ir pan.), tačiau – tai katastrofa Lietuvai, kadangi tūkstančiais išvykę jaunuoliai bus per tvirtai įleidę šaknis svetimoje šalyje, tad, tikėtina, jog motyvacijos grįžti į Lietuvą nebeliks, dėl to dar sparčiau trauksis lietuvių tauta, galimai sulauksime imigrantų iš trečiųjų šalių.

Didžioji dalis emigruojančių jaunuolių atsakys trumpai: „ten“ galima gyventi „laisviau kvėpuojant“. Kaip galime pristabdyti jaunimo emigraciją iš Lietuvos? Pirmiausia, turi vykti glaudesnis dialogas tarp Vyriausybės ir universitetų, kurie paruošia per daug kai kurių populiarių specialybių profesionalų, kuriems darbo rinka Lietuvoje yra per siaura. Neseniai atliktas tyrimas atskleidė, kad teisininkų galima neruošti bent 10 metų, vadybininkų specialybę ir kai kurias kitas – eliminuoti neribotam laikui. Todėl atsakomybę turi prisiimti ir aukštosios mokyklos, kurios naudojasi autonomija ir siekia tik maksimizuoti savo pajamas, priimdamos vis daugiau studentų, tačiau nesirūpina, ką ir kur tie studentai su pertekliniais diplomais veiks.

Antra, turime įtvirtintą ydingą nuostatą, kai, norint dalyvauti konkurse į valstybės tarnybą, reikalaujama turėti bent 1–2 darbo metų patirtį tam tikroje sferoje. Su šviežiausiomis žiniomis universitetus pabaigę specialistai negali konkuruoti, siekdami užimti vietas valstybės tarnyboje. Ar tai ne paradoksas? Todėl būtina panaikinti darbo stažo reikalavimą pretendentams, siekiantiems užimti ne vadovaujamus postus valstybės tarnyboje. Vyriausybė taip pat turi daugiau dėmesio skirti trišaliam dialogui kartu su universitetų bendruomene bei verslu, siekdama, kad dar besimokydami universitete studentai turėtų galimybes atlikti praktiką atitinkamoje įmonėje, kur vėliau galės pasilikti dirbti.

Atliekamos praktikos kol kas yra labiau formalios, kartais, kaip žinoma, uždedamas tik parašas, realiai jokios praktikos neatliekant. Be to, kai kurios Lietuvos savivaldybės teikia paramą jauniems žmonėms, paruošusiems smulkiojo verslo projektus. Tokį pasiūlymą artimiausiu metu pateiksiu Lazdijų savivaldybės vadovams. Tai gali prisidėti prie jaunimo verslumo skatinimo rajone, nes dažnai verslą ketinantis pradėti jaunas žmogus, kuris turinti gerą idėją, elementariai stokoja pradinio kapitalo.

Galiausiai, esame labai maža tauta, todėl kol mes skirstysime žmones į geresnius ir blogesnius, protingesnius ir ne tokius protingus, būsim kupini įtarimų vienas kito atžvilgiu, tol bendra psichologinė būsena prisidės prie to nelemto noro emigruoti neribotam laikui. Taigi, emigruokime, kol studijuojame, semkimės žinių ir gerųjų visuomenės bendruomeniško gyvenimo formų bei tolerancijos, tačiau stenkimės tai pritaikyti ir įgyvendinti savo gimtinėje.

Ko reikia, kad lietuviai grįžtų namo?

„Jungtinės Karalystės statistikos departamento duomenimis, per pastarąjį dešimtmetį lietuvės Anglijoje ir Velse susilaukė 17 tūkst. vaikų. Beveik tiek, kiek vaikų gimsta visoje Lietuvoje per pusmetį“, – visai neseniai rašė dienraštis „Lietuvos rytas“. Karčią tiesą tenka nuryti, bet ar galime situaciją pakeisti? Ko reikia, kad emigrantai grįžtų į Lietuvą, kad didėtų tėvynėje augančių lietuvių skaičius? Ar socialdemokratai pajėgūs šį tikslą įgyvendinti užsienyje? Apie tai kalbamės su LSDP Londono skyriaus pirmininku Valdu Lukoševičiumi.

Susitikimas Briuselyje: (iš kairės) V. Lukoševičius europarlamentaras, J. Paleckis ir L. Rudys, Londono LSDP skyriaus bičiulis.

Socialdemokratai – viena iš nedaugelio politinių jėgų, turinti skyrių Londone. Kaip žmonės jus susiranda? Ar kreipiasi į jus tik dėl politinių pažiūrų?

Atvyksta nauji žmonės, ir paklausę kažkieno patarimų, ar patys susiradę kontaktus, kreipiasi į mūsų socialdemokratų skyrių. Neretai pasitaiko, kad imigrantai ieško patarimo, kaip pasielgti vienoje ar kitoje situacijoje, kai atvykėlis nežino, kaip elgtis svetimoje šalyje. Prašo patarimo, kuris ten yra aukso vertės, pagalbos, net vertėjo paslaugų. Neatsisakome padėti. Ir iš socialdemokratinės, ir iš žmogiškosios pusės privalai padėti prašančiam pagalbos lietuviui. Žmogus, papuolęs į kitokias sąlygas, stresuoja, visuomet sunki pradžia darbe, ypač, kai dirbantysis nemoka anglų kalbos. Įveikus šiuos barjerus, imigranto gyvenimo sąlygos gerėja, bet, deja, tai dažnai reiškia atitolimą nuo Lietuvos.

Ieškoti pagalbos ir ją gauti, prašyti patarimo yra viena, bet visai kas kita stoti į socialdemokratų partiją. Ar noriai Londono lietuviai prisijungia prie aktyvių socialdemokratų?

Yra partijos bičiulių, kurie jau būdami LSDP nariai, atvyksta į Angliją. Bendraujame. Tačiau lietuviai čia, jei jau stoja į partiją, tai tikrai žino, ko nori, deja – tik vienetai. Šiandien Londono skyriui priklauso 48 nariai. Yra ir daugiau užpildžiusių anketas, tačiau dar negavusių partijos bilietų, patvirtinančių narystę mūsų organizacijoje. Žmones reikia sudominti, kad jie paaukotų savo laisvą nuo šeimos, darbo ar buities laiką. Suprantama, sudėtinga ir atvažiuoti, ypač, kai dirbama visomis dienomis, ir tik sekmadienis lieka laisvas. Aktyvius socialdemokratus jungia bendros idėjos. Mes kalbamės tarpusavyje, domimės Lietuvoje esama politine, ekonomine, socialine situacija. Mes nenorime nutolti nuo Lietuvos. Diskutuojame ir ieškome būdų, ką ir kaip reikėtų keisti Lietuvoje, kad ji taptų patraukli mūsų emigrantams grįžti atgal. Žvelgiama tarsi iš šalies – ir kartais tai padeda pamatyti dalykus, kurių nemato mūsų tautiečiai Lietuvoje.

Bet ar pakanka partinės veiklos bičiuliams Londone, o gal narystė tėra galimybė praleisti laisvalaikį kitokioje aplinkoje?

Pripažinsiu, kad Lietuvoje narystė partijoje turi didesnį svorį. Tad Anglijoje tampame idėjos bičiuliais. Mums svarbios mūsų tautos, valstybės šventės, minėjimai. Stengiamės paminėti svarbias Lietuvai datas. Tačiau iš tiesų partinė veikla ten yra kiek kitokia, tai yra realija ir padėtį turime priimti tokią, kokia ji yra. Emigrantus iš Lietuvos traukia kultūrinės programos – lietuviškas kinas, koncertai, be abejonės, tai pritraukia daugiau tautiečių negu politika.

Kairėje – LSDP pirmininkas A. Butkevičius ir LSDP Londono skyriaus pirmininkas V. Lukoševičius.

Išvykę į užsienį lietuviai piktinasi, o gal ir pagrįstai, kad politikai juos prisimena pragmatiškais sumetimais, tik prieš rinkimus.

Tas galioja visur – ir Lietuvoje, ir Anglijoje. Politikų didžiausia klaida, kad jie nebendrauja su žmonėmis. Reikia bendrauti, ir ne tik prieš rinkimus, o visą kadenciją. Ir neatsisakyti žmogui padėti. Geri darbai šneka už save, gal žmogaus ir neprišnekinsi stoti į partiją, jam kažkuo padėjęs, bet jis pasakys: – „Žinot, man padėjo socialdemokratas“. Ir dėl to socialdemokratai gali sulaukti paramos ir pritarimo. Grįžtu prie to, kad darbas tyliai turi būti dirbamas visą laiką, be didelės reklamos.

Nukelta į 12 p.

Ko reikia, kad lietuviai grįžtų namo?

Atkelta iš 11 p.

Ką turėtų daryti politikai Lietuvoje, kad pagaliau Anglijoje gyvenantys lietuviai jais patikėtų, kad sugrįžtų pasitikėjimas savo valstybe?

Įsitvirtinęs emigrantas, dirbantis Anglijoje, jau, galima sakyti, priklauso kitai šaliai, bet turi lietuvišką pasą. Jei nenorime, kad Anglijos lietuviai visai nutoltų ar atsiribotų nuo tėvynės, pirmiausia, politikai neturėtų skaldyti visuomenės: kad tie, kurie yra išvažiavę, kažkuo blogesni už tuos, kurie liko Lietuvoje. Vienodas dėmesys turi būti skiriamas ir išvykusiems, ir likusiems Lietuvoje. Pagalvokime: vos išvykęs lietuvis užsienyje susidūrė su dar didesniais sunkumais, negu likęs Tėvynėje; kalbu apie adaptaciją. Emigracijos mes nesustabdysime, tai reguliuoja nauji santykiai tarp Europos Sąjungos valstybių, darbo rinka, tačiau pati emigracija yra teigiama tik tuomet, kai žmonės nėra priversti emigruoti. Dabar žmonės išvažiuoja dėl įvairių problemų: patirdami stresą dėl darbdavio savivalės, nerasdami darbo. Priešindami visuomenę, politikai tik sustiprina tą nereikalingumo jausmą.

Kad žmonės sugrįžtų į Lietuvą, jie turi matyti, jog tėvynėje yra galimybė turėti darbą. Prisiminkime, prieš 2008-ųjų krizę buvo ekonominis pakilimas, pats mačiau, kad žmonės – daugiausia tuo metu, aišku, statybininkai, važiavo namo. Lietuviai greitai susiorientavo. Tuo metų šalyje buvo statybų bumas. Nereikėjo skatinti, žinodami, kad tėvynėje yra darbo lietuviai iš Anglijos važiavo namo. Kitas dalykas – išvykstantis iš Lietuvos jaunimas užsienyje mato didesnes perspektyvas, o vyresnio amžiaus žmonės, jau pagyvenę užsienyje supranta, jog labai skiriasi pragyvenimo lygis.

Ne mažiau svarbu valdžios, administracijos, verslo požiūris į žmogų. Lietuvoje požiūrį į dirbantį žmogų būtina tobulinti. Pati visuomenė privalo tą požiūrį tobulinti. Žmogus turi būti gerbiamas. Manoma, jog pasikeitus situacijai, žmonės grįš į Lietuvą. Vieni grįš, kiti – ne, nes jie ten įleido šaknis. Politikai turi stengtis, kad jie grįžtų, bet ta dalis, kuri negrįš – kad nepamirštų Lietuvos.

O ką jūs manote apie dvigubos pilietybės įstatymą?

Vienareikšmiškai pasakyti negaliu, mes su kolegomis Londone apie tai diskutuojame. Žinoma, tie, kurie gyvena užsienyje, to norėtų. Mano asmenine nuomone, dvigubos pilietybės įstatymas reikalingas. Pasaulis globalėja ir prieš šitą reiškinį mes negalime pastatyti sienų, mes turime integruotis. Be abejonės, bus sunkiau išlikti stipriems, išsaugoti savitumą, savo kultūrą, savo kalbą. Tačiau privalome stengtis.

Dėkoju Jums už pokalbį.

Evelina Butkutė-Lazdauskienė

Energetikos ir ekonomikos kryptys, kuriomis siūlo pasukti specialistai

Lietuvos socialdemokratų partija ir energetikos ekspertai rugsėjo pabaigoje surengė aktualią konferenciją „Lietuvos ekonomikos ir energetikos strateginės kryptys“. Viena konferencijos iniciatorių – Seimo narė Birutė Vėsaitė įsitikinusi, jog šiandien žmonėms svarbiausios išlaidos – už šildymą. Apie šią ir kitas energetikos problemas kalbėjo politikai ir energetikos ekspertai.

„Mes turime aiškią energetikos strategijos programą, kurios tikslas – efektyvus šilumos naudojimas ir perėjimas prie biokuro, mažinant gyventojų išlaidas už šilumą ir apskritai už visą energetiką, t. y. namų šiltinimas, perėjimas prie biokuro, naudojant vietines medžiagas. Tai būtų ir darbo vietų kūrimo variklis, – teigė parlamentarė, LSDP Energetikos komiteto pirmininkė. – Šiuo metu mes nepritariame Visagino atominės elektrinės projektui, nes manome, kad Lietuvai reikia išspręsti svarbesnius klausimus, susijusius su šiluma. Mums būtina modernizuoti šilumos ūkį, efektyviau naudoti pačią šilumą ir pereiti prie biokuro, kaip darbo vietų kūrimo šaltinio Lietuvos žmonėms“.

Konferencijoje iš kairės: A. Skardžius, Seimo narys R. Sinkevičius, Pasaulio energetikos tarybos Lietuvos komiteto pirmininkas R. Juozaitis. Pranešimą skaito Seimo narė B. Vėsaitė.

Būtini pokyčiai mokesčių sistemoje

Ekonomikos klausimais kalbėjo LSDP pirmininko pavaduotojas Juozas Olekas. Parlamentaras išdėstė aiškias ekonomikos kryptis, kurios didintų valstybės pajamas, gerintų socialinę gyventojų padėtį. Parlamentaras ypatingą dėmesį skyrė pramonei.

„Panašu, kad pramonė, šios Vyriausybės ne itin mėgstama sritis, nors iki šiol ji generuoja apie 22 proc. Bendrojo vidaus produkto (BVP). Pagrindinis ekonomikos augimo variklis yra būtent apdirbamosios pramonės eksportas. Siekiant didesnės ekonominės nepriklausomybės bei stabilumo, ilgalaikėje perspektyvoje reikėtų siekti išlaikyti, o gal net ir padidinti pramonės dalį, kuriant BVP. Šiame sektoriuje kuriamos ir darbo vietos“, – kalbėjo J. Olekas.

Socialdemokratas teigė, jog būtina taikyti tik ekonomiškai pagrįstus, ūkio plėtrą skatinančius mokesčių pakeitimus. Nauji mokesčiai turi būti priimami tik gerai išdiskutavus ir turi įsigalioti ne anksčiau kaip po 6 mėnesių.

„Mes siūlome grįžti prie skirtingų Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifų. Manome, kad PVM suvienodinimas dalį mūsų vartotojų išginė iš Lietuvos. Būtina įvesti progresinius gyventojų pajamų mokesčius, taikyti skirtingą neapmokestinamą pajamų dydį, nes ta socialinė atskirtis, kuri dabar didėja, kyla dėl nepakankamai tinkamos mokesčių politikos. Reikia pratęsti diskusiją dėl konkrečių progresinių mokesčių tarifų ir sutarti, kokie jie turėtų būti. Visos šalys, kurias mes laikome pavyzdinėmis turi progresinius mokesčius. Manome, jog vertėtų sugrįžti ir prie prabangaus turto mokesčio“, – priminė J. Olekas.

Prioritetas – daugiabučių renovacija

LSDP Energetikos komiteto pirmininkė B. Vėsaitė teigė: „Niekas politikais nebetiki, nes kiekvieną dieną žmonės bijo blogų naujienų. Jie paniškai bijo naujo šildymo sezono, nes gali atsidurti žemiau energetinio skurdo ribos”. Parlamentarė pabrėžė, jog būtina skatinti gyventojus taupiau naudoti energiją, renovuojant daugiabučius namus, būtina iškastinį kurą keisti biomase, suteikiant finansinę paramą biomasės naudojimo infrastruktūrai.

Kalbėdama apie Visagino atominės elektrinės projektą, B.Vėsaitė teigė, jog jis Lietuvai yra pernelyg brangus ir iki šiol neaišku, ar bus ekonomiškai naudingas. „Juk svarbi ne tik energetinė, bet ir ekonominė nepriklausomybė. Nėra protinga visas lėšas, skirtas energetikos sektoriui, investuoti į Visagino AE”.

Europa taip pat turėtų vykdyti sutarties sąlygas

Tęsdamas atominių jėgainių temą Seimo narys, LSDP Susisiekimo komiteto pirmininkas Rimantas Sinkevičius priminė aktualią Lietuvai ir visai Europai Ignalinos atominės elektrinės uždarymo finansavimo problemą.

„Jei Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo lėšų poreikis nebus visiškai patenkintas, o kitame finansavimo periode, t.y. nuo 2014 iki 2020 m. reikia 870 mln. eurų, kur Europos Sąjungos (ES) dalis būtų 770 mln., Lietuvos – 100 mln. eurų, tai mes visi pajusime tam tikras pasekmes. ES žmonės ir lietuvaičiai turi suprasti, kad jėgainė yra branduolinis objektas, negavę pakankamo finansavimo, žinoma, negalėsime užtikrinti pakankamo saugumo. Antras dalykas – sumažės darbų apimtys, atitinkamai padidės nedarbas, kils socialinių problemų. O socialinės problemos glaudžiai susijusios su saugumu. Pratęsdami jėgainės uždarymo terminą, mes turėtume ir papildomų išlaidų, nes medžiagos, energetika nuolat brangsta, o Ignalina yra nebe energijos gamybos, o energiją vartojanti įmonė. Kol vyksta uždarymo darbai, yra išlaikomas prižiūrintis personalas ir pan., tai kasmet Lietuvai kainuoja 58 mln. eurų. Jei dar padauginsim iš 3,45 Lt, tai suma išeina įspūdinga, ir ji linkusi augti. Pagaliau, kai procesas taip ilgai tęsiasi, bet nėra pakankamai finansuojamas, galime prarasti specialistus. Prarasime ir patirtį, o jos prireiks kitoms šalims, ypač Rusijai, kuriai kažkada taip pat reikės uždaryti tokio tipo reaktorius. Praradę savo kvalifikuotus specialistus turėsime samdyti užsienio ekspertų dalį, o tai vėlgi labai brangiai kainuos“, – aiškino R. Sinkevičius.

Seimo narys mano, jog šioje situacijoje reikšmingas ir moralinis aspektas.

„Jei yra sutartis, kurioje Lietuva stodama įsipareigojo uždaryti jėgainę, o ES sutiko finansuoti, ir jei bent viena iš šių pusių, šiuo atveju ES, nevykdytų savo esminių įsipareigojimų, tai atsirastų tam tikra dalis skeptikų ES atžvilgiu. Tai neįneštų vieningumo ir solidarumo jausmo Europoj ir mūsų Lietuvoj“, – įsitikinęs parlamentaras R. Sinkevičius.

Atominė jėgainė Lietuvoje turi būti regioninis projektas

Pasaulio energetikos tarybos Lietuvos komiteto pirmininkas Rymantas Juozaitis skaitė pranešimą „Lietuvos energetikos ūkio situacija ir perspektyvos“. Pasak R. Juozaičio, naujoji Vyriausybė kartu su regioniniais partneriais turės peržiūrėti VAE ekonomine prasme, atsižvelgiant į rinkos sąlygas ir į kitų strateginių projektų įgyvendinimo eigą.

Anot pirmininko R. Juozaičio, Lietuvos tikslas turi būti mažesnės kainos už energijos išteklius ir papildomos darbo vietos. Kaip tai pasiekti? Pirmiausia reikia susidėlioti investicinių projektų prioritetus. Siūloma iki 2020 m. pasiekti, kad 80 proc. šilumos būtų gaminama iš biokuro. Būtina renovuoti daugiabučius, užbaigti elektros jungčių Nordbalt ir LitPol link projektus bei sugebėti racionaliai naudoti atsinaujinančius elektros energijos išteklius, prioritetą suteikiant, tiems ištekliams, kurių įranga gaminama Lietuvoje.

Pasak R. Juozaičio, VAE projektas galimas tik su sąlyga, kad jis bus vystomas kaip regioninis projektas. Energetikos ekspertas įsitikinęs, kad normaliam energetinės sistemos darbui būtinas stabilumas ir tęstinumas, kuris pasiekiamas išlaikant techninę būklę ir puoselėjant aukštos kvalifikacijos specialistus bei ruošiant jų pamainą.

Daugiabučių renovacija būtina

KTU Šilumos ir atomo energetikos katedros docentas, Lietuvos energetikos konsultantų asociacijos prezidentas dr. Valdas Lukoševičius išryškino problemas, šiandien sle-

Nukelta į 12 p.

Energetikos ir ekonomikos kryptys, kuriomis siūlo pasukti specialistai

Atkelta iš 12 p.

giančias daugiabučių gyventojų pečius. Jis siūlė ir sprendimo būdus.

„Maža vartotojų ekonominė galia bei didelis ir nereguliuojamas energijos suvartojimas pastatuose yra pagrindinės „šildymo“ problemos priežastys, – teigė V. Lukoševičius. – Todėl vienas esminių problemos sprendimo būdų yra pastatų renovacija. Dabartiniu metu daugiabučių pastatų renovacijos apimtys ir perspektyvos menkos, o apsirūpindami šilumine energija Lietuvos gyventojai išleidžia didžiausią dalį generuojamų pajamų ES“.

Pasak V. Lukoševičiaus, pagrindinės daugiabučių modernizavimo kliūtys šiandien – menkas daugiabučių pastatų savininkų organizuotumas ir nepasitikėjimas renovacijos proceso skaidrumu bei rezultatais. Todėl būtini kitokie renovacijos modeliai. Valstybė (savivaldybė) turėtų užtikrinti renovacijos procesų skaidrumą ir kokybę. Energetikos ekspertas siūlo renovaciją vykdyti namų grupėmis arba atskirais miestų kvartalais, sumažinti butų savininkų riziką ir kreditinius įsipareigojimus, juos turėtų prisiimti valstybė arba savivaldybė. V.Lukoševičius pabrėžė, jog skubiai reikia parengti ir pradėti vykdyti „žaliosios“ elektros gamybos aukcionus, nes tai – pagrindinė kliūtis biokuro plėtrai, o pereiti prie jo – būtina.

Apie dujų terminalą

Apie dujų ūkio reformą ir plėtrą kalbėjo VGTU Pastatų energetikos katedros profesorius, nepriklausomas energetikos ekspertas Vidmantas Jankauskas. Jo teigimu, 4 didieji dujų tiekėjai (Gazprom, Sonatrach, Statoil ir Gas terra) kontinentinei Europai parduoda dujas pagal ilgalaikes sutartis, o kainos susietos su naftos produktų kainomis. Kitaip yra Anglijoje ir JAV, kur dujų kainas nustato rinka. Revoliuciją sukėlė skalūninių dujų gavyba. JAV ji išaugo tiek, kad ji nustojo importuoti suskystintas gamtines dujas (SGD). 2009 m. krizė sumažino dujų poreikius, o Europos vartotojai ėmė spausti dujų tiekėjus peržiūrėti sutartis.

„Dujų tiekėjai padarė nuolaidų, tačiau viską sujaukė V. Putino rugsėjo mėnesio dekretas, įvedantis griežtą valstybinę priežiūrą. O Lietuvoje, siekiant užtikrinti dujų tiekimo alternatyvas, numatyta įgyvendinti nemaža didelių projektų: dujotiekis Klaipėda–Jurbarkas (168 mln. Lt); suskystintų gamtinių dujų terminalas (laivo nuoma – 1,8 mlrd. Lt per 20 metų, o aptarnavimas – iki šiol neaišku. Neaišku, kiek kainuos dujotiekis nuo terminalo iki magistralinio dujotiekio. Lietuvos–Lenkijos dujotiekių jungtis Lietuvai kainuos 680 mln. Lt, gamtinių dujų saugykla įrengimas – 500 mln., dujotiekių sistemos išplėtimas dujų saugyklai prijungti – 120 mln. Lt. Iš viso apie 3,5 mlrd. Lt. Stebina Vyriausybės noras vykdyti vien grandiozinius projektus, užmirštant kitus svarbius klausimus“, – teigia V. Jankauskas.

Europos Komisija neseniai pakartojo, kad rems tik regioninio SGD terminalo statybą. Atliekamoje studijoje teigiama, kad terminalą apsimoka statyti, jei rinkos poreikiai 10 mlrd. m3 per metus (Baltijos šalių – 7 mlrd. m3), taigi geriausia terminalą statyti Estijoje, prijungiant ir Suomiją. Jei Suomija nenorės dalyvauti, reikia statyti Latvijoje, kur yra saugykla ir infrastruktūra, o Lietuva stato nuosavą. Pasak V. Jankausko, Vyriausybė nenori matyti alternatyvų, o už viską galų gale sumoka vartotojas.

Kodėl bijoma įsileisti atsinaujinančią energetiką?

Artūras Skardžius, Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos valdybos pirmininkas–prezidentas

Kiekvieną rudenį, artėjant žiemai, žmonės sunerimsta: kokias sąskaitas už šildymą gausime šį šaltąjį sezoną? Paguosti juos kol kas nelabai yra kuo. Per ketverius metus dabartinė valdančioji dauguma iš esmės nepadarė nieko, kad nešiurpintų gyventojų vis didėjančiomis sąskaitomis už būstų šildymą. Namų renovacijos programa sužlugdyta, energetikoje tvyro chaosas, dujos brangsta, o alternatyvūs vietiniai ištekliai beveik nepanaudojami.

Ar tikrai nieko negalima pakeisti?

Žinoma, galima, tik reikia ne sėdėti sudėjus rankas arba kurpti nelabai realius, ekonomiškai nepagrįstus projektus, kaip tai darė baigianti savo kadenciją valdančioji dauguma, bet imtis darbų, kurie palengvintų ir valstybės, ir jos žmonių gyvenimą. Jau girdžiu, kaip rinkėjas manęs klausia: „O kaip tai padaryti?“

Tam būtina tobulinti gamybos technologijas, renovuoti būstus, brangų importuojamą iškastinį kurą pakeisti vietiniais ir atsinaujinančiais energijos šaltiniais. Šios priemonės leistų atpiginti šilumos ir elektros kainas, sukurti naujų darbo vietų, padidinti gyventojų pajamas. Žmonės turėtų daugiau darbo, mažėtų emigracija. Suprantama, tai ne vienos dienos darbas, reikia numatyti ir strategiją, ir prioritetus, kuriais vadovausimės, pertvarkydami visą savo energetinį ūkį; atsisakyti monopolininkų, atverti kelią sveikai konkurencijai. Jau dabar turėtume griežčiau kontroliuoti ir riboti nepagrįstus energetikos įmonių viršpelnius, visame energetikos sektoriuje įdiegti išmaniosios apskaitos sistemą.

Ateitis – atsinaujinančiai energetikai

Manau, niekam ne paslaptis, kad deginant gamtinius išteklius teršiamas oras, naikinama gyvenamoji aplinka, pažeidžiama gamtos pusiausvyra. Žemės gelmių ištekliai katastrofiškai nyksta, todėl atsinaujinančios energetikos plėtra yra tiesiog būtina – tai pasaulio ateities energetika.

Atsinaujinančių išteklių technologijos sparčiai pinga, ekspertų nuomone, per artimiausius 10 metų atsinaujinančių energetikos išteklių kainos bus mažesnės negu deginant iškastinį kurą. Maksimaliai išnaudojant vėjo ir saulės potencialą, kietosios biomasės išteklius, biodujų, mažosios hidroenergetikos bei geoterminę energiją, Lietuva gali sukurti konkurencingą ekonomiką, tausoti aplinką, gerokai sumažinti elektros ir šilumos kainas. Iki 2050 metų turėtume visiškai atsisakyti iškastinio kuro. Tai kelias, kuriuo turėtume eiti. Mano nuomone, dabartinės valdančiosios daugumos peršamas atominės elektrinės projektas Lietuvai ekonomiškai nepakeliamas. Svarstyti šį klausimą turime pradėti tik deramai įvertinę turimų vietinių atsinaujinančių išteklių potencialą bei jo panaudojimo galimybes.

Reikia ilgalaikės programos

Neretai rinkėjai man sako: visa tai esame jau girdėję, tačiau niekas iki šiol nejuda į priekį, o nuo ko jūs, socialdemokratai, pradėsite, jei ateisite į valdžią?

Pirmiausia, parengsime ilgalaikę atsinaujinančių išteklių naudojimo, skatinimo ir rėmimo programą, drąsiau diegsime inovacijas, plėtosime taikomuosius mokslinius tyrimus, panaudosime moderniąsias technologijas atsinaujinančių energijos išteklių srityje, renovuosime šilumą švaistančius daugiabučius gyvenamuosius namus. Mums reikalinga darni energetikos plėtra, kurioje harmoningai derinami ekonominiai, gamtosauginiai ir socialiniai prioritetai.

Tik tada galėtume mažiau importuoti naftos, dujų, kitokio iškastinio kuro, sutaupytume nemažai pinigų, kuriuos skirtume nacionalinei ekonomikai (tai maždaug 4 milijardai litų per metus ir visi jie liktų Lietuvoje). Tai leistų Lietuvai pasistūmėti į priekį vykdant įsipareigojimus Europos Sąjungai. Šiuo metu čia mes smarkai atsiliekame. Pagal ES direktyvą 2020 metais iš atsinaujinančių išteklių turėtume pasigaminti apie 23 proc. visos šalyje suvartojamos energijos.

Šiauliuose – kurioziška situacija – už rugpjūčio mėnesį atliktą šilumos punktų ir šildymo sistemos priežiūrą net 150 daugiabučių gyventojai gavo dvigubas sąskaitas, t.y. sąskaitas iš „Šiaulių energijos“ ir namo administratoriaus bendrovės „Šiaulių būstas“. Gyventojų interesus siekia apginti socialdemokratai. Parlamentarai Edvardas Žakaris bei Valerijus Simulikas ir Šiaulių miesto savivaldybės tarybos narys Arvydas Mockus dėl šios situacijos kreipėsi į prokuratūrą.

Šiauliečiams – dvigubos sąskaitos už šildymą

Apmokėti sąskaitas reikalauja abi įmonės

Seimo narys E. Žakaris pasakoja, kad šiemet daugiabučių gyventojai ne kartą kreipėsi į jį kaip į Seimo narį, bei kolegą V. Simulik dėl galimybės naudotis Šiaulių savivaldybės įmonės „Šiaulių energija“ paslaugomis, kad ji ir toliau atliktų šilumos punktų ir šildymo sistemų priežiūrą.

„Inicijavome Šilumos ūkio įstatymo pataisą. Įstatymas buvo pakeistas: šilumos punktų priežiūrą gali vykdyti ir šilumos tiekėjas, jei mieste gyvena iki 150 tūkstančių gyventojų“, – pasakoja E. Žakaris.

Tačiau rugsėjį netikėtai už šilumos punktų ir šildymo sistemų priežiūrą beveik 150 Šiaulių daugiabučių namų gyventojų gavo sąskaitas iš „Šiaulių energijos“ ir namo administratoriaus bendrovės „Šiaulių būstas“. Maža to, abi įmonės – iki šiol šilumos punktus ir šildymo sistemas prižiūrėjusi „Šiaulių energija“ ir „Šiaulių būstas“ – susitarė, kad gyventojai turės apmokėti iškart abi sąskaitas, neva spalio mėnesį mokėti nereikės.

Socialdemokratai: susitarimas yra niekinis

Socialdemokratai mano, kad tokie veiksmai yra savavališki ir prieštarauja įstatymams. Siekdami apginti šiauliečių interesus E.Žakaris, V.Simulik bei A.Mockus kreipėsi į Šiaulių apygardos prokuratūrą, Energetikos ministeriją, Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją.

„Mes siekiame, kad namų administratorius „Šiaulių būstas“ atšauktų savo sąskaitas ir viešai atsiprašytų gyventojų. Pabrėžiu, jog „Šiaulių būstas“ su gyventojais šilumos punktų ir šildymo sistemų priežiūros nederino, nėra pasirašytos sutartys“, – sako E. Žakaris.

Parlamentaro V. Simulik nuomone, „Šiaulių energijos“ ir „Šiaulių būsto“ susitarimas, kad gyventojai šį mėnesį turi apmokėti abi sąskaitas, yra niekinis.

„Niekas negali gyventojams nurodyti mokėti už nesuteiktas paslaugas. Gyventojai turi apmokėti tik vieną sąskaitą – „Šiaulių energijai“, – teigia V. Simulik.

Šiaulių miesto savivaldybės administracija privalo ginti gyventojų bei savivaldybės įmonės „Šiaulių energija“ interesus, nes tai yra visų šiauliečių turtas.

Gabrielė Petkevičiūtė

Juras Požela: mano darbotvarkėje – Viešųjų darbų programos esminis pakeitimas

Juras Požela, LSDJS pirmininkas, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys

Šiandien veikianti Viešųjų darbų programa yra finansuojama savivaldybės ir darbo biržos. Pirmoji įstaiga organizuoja atranką darbdavių, kurie nori dalyvauti programoje, antroji – siunčia bedarbius, kurie nebūtinai nori dalyvauti programoje. Kodėl? Viešųjų darbų pobūdis maždaug toks: šiukšlių rinkimas, lauko tualetų valymas, parkų, skverų tvarkymas, paplūdimių valymas, stichiškai susidariusių sąvartynų, užterštų neprižiūrimų teritorijų valymas, pagalbiniai statybos ir remonto darbai, bešeimininkių pastatų tvarkymas ir panašūs techniniai darbai. Daugelis žmonių, jei nebūtų dėl ekonominės situacijos patekę į darbo biržą, niekada savo noru nepasirinktų tokių darbų.

Kita medalio pusė – o ką tokių darbų patirtis duoda žmogui? Ar yra išliekamoji vertė? Viešųjų darbų įvaizdis visuomenės sąmonėje yra labai negatyvus, todėl ir požiūris į tokius darbus yra neigiamas. Žmogaus sugrįžimui į darbo rinką labiausiai reikia lavinti įgūdžius, gilinti žinias, didinti kompetenciją. Darbo birža ilgalaikiams bedarbiams siūlo perkvalifikavimo programas, vėlgi – išskirtinai amatininkiškos profesijos: virėjai, kirpėjai, siuvėjai ir pan. O ką daryti buvusiam inžinieriui, ekonomistui, mokytojui? Arba tiksliau – tokios srities išsilavinimą turinčiajam?

Visi primityviai galvoja, kad bedarbio situacijoje yra svarbūs tik pinigai. Bet bedarbis – irgi ŽMOGUS, jis galvoja apie savo ateitį, savo šeimos narius, pagal turimas savybes ir charakterį yra darbai, kuriuos jam patiktų dirbti, ir darbai, kuriais bodėtųsi. Laiminga ta įmonė, kuri pasisamdytų darbuotoją, kuriam dirbamas darbas tiktų ir patiktų. Darbuotojas turi matyti perspektyvą įmonėje, o įmonė turi matyti perspektyvą žmoguje. Jų abiejų poreikiai turi sutapti. Tokioje situacijoje negalima programos vadinti „viešaisiais darbais“, nes tai – ne visuomenei naudingas darbas, o dvipusis ryšys, tenkinantis verslo ir atskiro asmens poreikius. Tačiau galima išnaudoti programai skiriamus resursus.

Pradėkime nuo programos pavadinimo pakeitimo, kurį teigiamai suvoktų ir visuomenė, ir bedarbiai. Tarkime, pavadinimas „Darbo investicinė programa“ neturėtų prastos reputacijos šleifo ir asocijuotųsi su kokybiškai naujomis galimybėmis. Galimybės būtų skirtos įvairaus išsilavinimo, ir turintiesiems profesinę kvalifikaciją, ir jos neturintiesiems bei apimtų ir minimalių profesinių įgūdžių, ir aukštos kvalifikacijos reikalaujančius darbus. Tokioje programoje dalyvaujantys bedarbiai darbo procese įgytų naują profesiją ar kvalifikaciją arba jas tobulintų. Programa finansuotų darbdavį 11 mėnesių. Aišku, dalyvis, būdamas stažuotojo vaidmenyje, negautų vienodo atlyginimo su įmonėje tokį patį darbą dirbančiaisiais, bet gautų ne mažesnį už minimalų, atsižvelgus į darbo pobūdį. Svarbiausia, dalyvis įgautų konkretaus darbo gebėjimų, įgūdžių ir taip reikalingos darbdaviams patirties. Darbdaviai išloštų tuo, kad jie programos lėšomis pasirengtų savo įmonės reikmes ir specifiką atitinkantį darbuotoją, kurį, pasibaigus ugdymo laikotarpiui, iš karto galės įtraukti į darbo procesą. Šitoje vietoje reikėtų tam tikrų saugiklių, kad nepasitaikytų piktnaudžiavimų. Pirma, siūlyčiau bedarbiams organizuoti „Bandymo savaitę“, kurios metu jie kartu su darbdaviu nuspręstų, ar tai atitinka abipusius poreikius. Antra, programos finansuojamas darbdavys, 11 mėnesių ugdęs darbuotoją ar darbuotojus ir laikotarpio pabaigoje įdarbinęs iš jų mažiau negu 60 proc. – netektų teisės, tarkime, 7 metus dalyvauti programoje.

Programos transformavimo laikotarpiu mokslininkų paskaičiavimai gali pakeisti kai kuriuos paminėtus skaičius. Tačiau esmė aiški – praėjus 11 mėnesių, asmuo turi įgūdžius, patirtį ir darbą, darbdavys specialiai jam parengtą darbuotoją, o valstybė ne išleidžia lėšas viešiesiems darbams, bet jas investuoja į gyventojo ir įmonės abipusio ryšio perspektyvą.

Viešųjų darbų programos esminį pakeitimą įtraukiau į savo būsimą darbotvarkę.

Pasiūlytos kompleksinės priemonės, kaip mažinti socialinę atskirtį

Konferencijos organizatorius R. Burokas: „Socialinę atskirtį būtina spręsti įtraukiant ir nevyriausybines organizacijas, ir verslo atstovus bei valstybines institucijas“.

Visame senajame žemyne skambinama pavojaus varpais dėl aukšto nedarbo lygio, Lietuva – ne išimtis. Statistikos departamentas skelbia, kad skurdo rizikos lygis 2011 m. šalyje siekė 20 procentų, o apie 660 tūkst. šalies gyventojų gyveno žemiau skurdo rizikos ribos. Tai buvo akcentuojama ir konferencijoje „Valstybinių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimas mažinant socialinę atskirtį“.

Būtinas valstybinių, nevyriausybinių ir verslo organizacijų bendradarbiavimas

Pasak konferenciją organizavusio „Neribotų galimybių fondo“ prezidento Ramūno Buroko, 2011 m. miestuose žemiau skurdo ribos gyveno 14,7 proc. gyventojų (1,5 proc. mažiau nei 2010 m.), kaime atitinkamai padidėjo 2,3 proc., o 2011 m. siekė 30,7 proc.

„Šiandien akivaizdu, kad susidariusi padėtis valstybėje negali užtikrinti oraus pragyvenimo nemažai daliai piliečių. Todėl dabar pats metas nevyriausybinėms organizacijoms, verslo atstovams bei valstybinėms institucijoms atsigręžti į save ir paklausti: ką mes galime padaryti kitaip, kad padėtume šeimoms išeiti iš uždaro socialinės atskirties rato, kai skurde gyvena ištisos kartos“, – po konferencijos kalbėjo R. Burokas. Pasak jo, socialinę atskirtį sumažinti padėtų nedarbo mažinimas, naujų darbo vietų kūrimas, atlyginimo didinimas, socialinis dialogas tarp verslo darbdavių ir profsąjungų.

Statistikos departamento duomenimis, Latvijoje skurdo rizikoje 2011 m. gyveno 19,3 proc., Estijoje – 17,5 proc. gyventojų. Palyginti su 2010 m., Latvijoje skurdo rizikos lygis sumažėjo 2, Estijoje – padidėjo 1,7 procentinio punkto.

„Norint sumažinti jaunimo – kaip socialiai jautrios grupės atskirtį, bus ieškoma sprendimų, užmezgant valstybinių institucijų ir NVO bendradarbiavimą. Jauni žmonės patiria atskirtį dėl ekonominių sunkumų, diskriminaciją dėl amžiaus ir t.t. Egzistuoja piktnaudžiavimo alkoholiu problema, tolerancijos trūkumas, todėl projekto rėmuose pats jaunimas, siekdamas socialinės atskirties mažinimo, pirmiausia suvokęs ir įvardinęs, spręs šias problemas. Kaip pagalbą organizatoriai pasiūlė dalyviams atkreipti dėmesį į jaunimo nedarbą, piktnaudžiavimą alkoholiu, narkotikais, užimtumo didinimą, jaunimo įsitraukimo į visuomeninį gyvenimą didinimą“, – mintimis dalijosi R. Burokas.

Nukentėjo jaunimas

Pranešimą „Nevyriausybinių organizacijų vaidmuo mažinant socialinę atskirtį“ skaitęs Vilniaus savivaldybės Socialinių reikalų komiteto pirmininkas Juras Požela teigė, kad krizės akivaizdoje labiausiai nukentėjo jaunimas.

„Jauni žmonės liko be galimybės susirasti darbus, pradėti savo savarankiškus gyvenimus. Iš to kyla labai daug skaudžių pasekmių: augantys emigracijos srautai, prastėjančios demografinės tendencijos. Politikai ir valstybinės institucijos turi labai atsakingai ir rimtai pažvelgti į šią išskirtinę visuomenės grupę ir pasiūlyti labai konkrečius sprendimų būdus“, – teigė J. Požela.

Konferencijoje taip pat pranešimus skaitė Marijampolės savivaldybės Socialinių reikalų departamento direktorė Daiva Pankauskienė bei „Maisto banko“ Kauno regioninio padalinio vadovė Karolina Puidaitė, Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto narys Algirdas Sysas.

Konferencija „Valstybinių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimas mažinant socialinę atskirtį“ buvo projekto „Jaunimo užimtumo skatinimo priemonės Marijampolės savivaldybėje“ dalis. Iki rugsėjo vidurio vykdytame projekte surengtos trys konferencijos, jose nagrinėtos skirtingos Suvalkijos regionui aktualios problemos.

LSDJS Marijampolės skyriaus informacija

Kazlų Rūdoje įkurtas LSDJS skyrius

Rugsėjo 16 d. Kazlų Rūdoje pradėjo veikti Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos (LSDJS) skyrius. Tą dieną Kazlų Rūdoje lankėsi LSDJS pirmininkas J.Požela bei P. Zarnauskas. Jaunieji socialdemokratai skyriaus pirmininke išsirinko L. Mininaitę. Išrinkti ir keturi valdybos nariai.

Šiuo metu didelę dalį LSDJS Kazlų Rūdos skyriaus sudaro į gimtąją Kazlų Rūdą grįžtantys studentai ir universitetinį išsilavinimą įgiję jaunuoliai. Protingi, energingi ir pilni idėjų LSDJS Kazlų Rūdos nariai padeda savo kraštui aktyvinti miestelio jaunimą, organizuoti visapusiškai naudingas gyventojams veiklas, ugdyti saviraišką politikos aspektu.

Nors LSDJS Kazlų Rūdoje veikia labai trumpą laiką, tačiau jaunieji socialdemokratai jau spėjo sudalyvauti akcijoje „Būk pirmūnas“ (žmonių nupirkti mokykliniai reikmenys surinkti ir perduoti sunkiai besiverčiančių šeimų vaikams). LSDJS Kazlų Rūdos skyriaus programoje numatyta ir daug kitų renginių bei akcijų. Netrukus vyks daugelio žmonių pamėgtas renginys „Protų kovos“, kuriame savo žinias galės pademonstruoti Kazlų Rūdos savivaldybės gyventojai. Naujojo LSDJS Kazlų Rūdos skyriaus jaunimas sieks vykdyti aktyvią ir visuomenei naudingą veiklą.

LSDJS Kazlų Rūdos skyriaus informacija

Aš balsuosiu, balsuok ir TU!

LSDP kandidatų rinkimuose į Seimą sąrašas Nr. 8

Nr.	Pavardė, vardas	VIENMANDATĖ APYGARDA
1	Butkevičius Algirdas	VILKAVIŠKIO ap. Nr. 68
2	Blinkevičiūtė Vilija	
3	Olekas Juozas	SUVALKIJOS ap. Nr. 63
4	Petrauskienė Milda	UTENOS ap. Nr. 51
5	Andriukaitis Vytenis Povilas	ŽIRMŪNŲ ap. Nr. 4
6	Vėsaitė Birutė	ŠILAINIŲ ap. Nr. 11
7	Balčytis Zigmantas	
8	Sysas Algirdas	ŠEŠKINĖS ap. Nr. 6
9	Požela Juras	ANTAKALNIO ap. Nr. 3
10	Šiaulienė Irena	BALTIJOS ap. Nr. 20
11	Sabatauskas Julius	ALYTAUS ap. Nr. 30
12	Pavilionienė Marija Aušrinė	SENAMIESČIO ap. Nr. 2
13	Kirkilas Gediminas	JUSTINIŠKIŲ ap. Nr. 7
14	Juodka Benediktas	
15	Burbienė Sigita	
16	Žakaris Edvardas	AUŠROS ap. Nr. 23
17	Bernatonis Juozas	
18	Purvaneckienė Giedrė	
19	Valys Antanas	GARGŽDŲ ap. Nr. 31
20	Pankauskas Justas	
21	Kontrimienė Auksė	FABIJONIŠKIŲ ap. Nr. 5
22	Bradauskas Bronius	KAIŠIADORIŲ–ELEKTRĖNŲ ap. Nr. 59
23	Leiputė Orinta	KALNIEČIŲ ap. Nr. 15
24	Salamakinas Algimantas	RADVILIŠKIO ap. Nr. 44
25	Černiauskas Artūras	
26	Bastys Mindaugas	ŠAKIŲ ap. Nr. 64
27	Petraitienė Lilija	MARIŲ ap. Nr. 21
28	Dudėnas Arūnas	UKMERGĖS ap. Nr. 61
29	Kulberkienė Jūratė	VARĖNOS–EIŠIŠKIŲ ap. Nr. 70
30	Sinkevičius Rimantas	JONAVOS ap. Nr. 60
31	Pauža Bronius	JURBARKO ap. Nr. 62
32	Boreikienė Violeta	DAINAVOS ap. Nr. 16
33	Budrevičius Jonas	ŠIRVINTŲ–VILNIAUS ap. Nr. 55
34	Jonyla Edmundas	RASEINIŲ ap. Nr. 42
35	Simulik Valerijus	DAINŲ ap. Nr. 25
36	Vertelienė Vilija	ŽALIAKALNIO ap. Nr. 14
37	Mitrulevičius Albinas	MARIJAMPOLĖS ap. Nr. 29
38	Kybartaitė Lina	
39	Jakubauskas Adas	
40	Miškinienė Kristina	LAZDIJŲ–DRUSKININKŲ ap. Nr. 71
41	Vinokuras Arkadijus	
42	Babonienė Ona	
43	Bielskienė Jolanta	
44	Rinkevičienė Tatjana	NAUJOSIOS VILNIOS ap. Nr. 10
45	Vaitkus Rimantas	PLUNGĖS–RIETAVO ap. Nr. 35
46	Petrošius Pranas	
47	Šalaševičiūtė Rimantė	
48	Adomavičius Romas	LAZDYNŲ ap. Nr. 9
49	Nesteckis Antanas	KAUNO KAIMIŠKOJI ap. Nr. 66
50	Lunskienė Irena	
51	Nemanius Romualdas	
52	Monkauskaitė Alma	KELMĖS ap. Nr. 41
53	Klebanskaja Žaneta	
54	Kandratavičienė Asta	TRAKŲ–ELEKTRĖNŲ ap. Nr. 58
55	Juozapaitis Jonas	
56	Popovienė Raminta	KAUNO–KĖDAINIŲ ap. Nr. 65
57	Nagienė Laima	MAŽEIKIŲ ap. Nr. 38
58	Ežerskis Albinas	ŠILALĖS–ŠILUTĖS ap. Nr. 33
59	Mikolaitis Gintautas	
60	Čekienė Elena	
61	Baravykas Vydas	DZŪKIJOS ap. Nr. 69
62	Petrošius Darius	TAURAGĖS ap. Nr. 34
63	Saulis Vytautas	ROKIŠKIO ap. Nr. 50
64	Ežerskienė Genovaitė	
65	Jasiūnienė Asta	
66	Paluckas Danas	PAJŪRIO ap. Nr. 22
67	Vaicekauskas Alvydas	PRIENŲ ap. Nr. 67
68	Paulikienė Zofija	AKMENĖS–JONIŠKIO ap. Nr. 39
69	Širvinskienė Rima	
70	Kleiva Vytautas	TELŠIŲ ap. Nr. 40
71	Petrulis Domas	AUKŠTAITIJOS ap. Nr. 28

Nr.	Pavardė, vardas	VIENMANDATĖ APYGARDA
72	Latėnas Faustas	NAUJAMIESČIO ap. Nr. 1
73	Žala Alvydas	ANYKŠČIŲ–KUPIŠKIO ap. Nr. 49
74	Virbickas Kęstutis	KĖDAINIŲ ap. Nr. 43
75	Jurkus Jonas	
76	Kubilius Valerijonas	
77	Juozaitienė Jūratė	CENTRO ap. Nr. 13
78	Šablinskas Eduardas	
79	Šadžius Rimantas	
80	Karsten Inesa	
81	Vadopolas Povilas	VAKARINĖ ap. Nr. 27
82	Statulevičienė Danutė Ona	
83	Budrys Dainius	KRETINGOS ap. Nr. 36
84	Skardžius Artūras	ŠILUTĖS–PAGĖGIŲ ap. Nr. 32
85	Gaidžiūnaitė Janina	NEVĖŽIO ap. Nr. 26
86	Jankauskaitė Margarita	
87	Pulokas Alfonsas	PASVALIO–PANEVĖŽIO ap. Nr. 47
88	Pajarskienė Rasa	
89	Januškienė Jūratė	
90	Balčytis Algirdas	
91	Arvasevičius Kostas	
92	Gembutienė Violeta	
93	Karbauskis Vaclovas	
94	Každailevičius Aloyzas	DANĖS ap. Nr. 19
95	Cibulskas Vilius	IGNALINOS–ŠVENČIONIŲ ap. Nr. 53
96	Vaičikauskas Steponas	ALEKSOTO–VILIJAMPOLĖS Nr. 12
97	Jonauskas Linas	
98	Vaitavičienė Nijolė	
99	Andrulis Linas	ŠIAULIŲ KAIMIŠKOJI ap. Nr. 45
100	Balčiūnas Mindaugas	
101	Vorienė Aldona	
102	Stepanova Klavdija	
103	Mockus Arvydas	SAULĖS ap. Nr. 24
104	Budreikaitė Lina	
105	Stasiulis Bronislovas	SKUODO–MAŽEIKIŲ ap. Nr. 37
106	Kanikovienė Eglė Daiva	
107	Jurkevičius Jurgis	KAROLINIŠKŲ ap. Nr. 8
108	Gusevas Nikolajus	ZARASŲ–VISAGINO Nr. 52
109	Kubiliūnienė Loreta	
110	Eitmonė Regina	
111	Razmislevičius Darius	PRAMONĖS ap. Nr. 17
112	Skusevičius Darius	VILNIAUS–ŠALČININKŲ ap. Nr. 56
113	Sudaris Vygantas	PAKRUOJO–JONIŠKIO ap. Nr. 46
114	Bajerčius Stasys	MOLĖTŲ–ŠVENČIONIŲ ap. Nr. 54
115	Bakasėnas Vytautas	VILNIAUS–TRAKŲ ap. Nr. 57
116	Zeltinis Aleksandras	BIRŽŲ–KUPIŠKIO ap. Nr. 48
117	Kovalkovas Eugenijus	PANEMUNĖS ap. Nr. 18
118	Cvirkienė Stanislava	
119	Popovas Vasilijus	
120	Misiulis Emilis	
121	Papovas Petras	
122	Dobilinskas Sigitas	
123	Gaidamavičius Egidijus	
124	Vyšniauskas Arvydas	
125	Sartauskas Justinas	
126	Tiesnesis Edmundas	
127	Medvedevas Nikolajus	
128	Augulis Kazimieras	
129	Šimkus Kazimieras	
130	Burokas Ramūnas	
131	Meškauskas Algirdas	
132	Jozonis Andrius	
133	Jasaitis Darius	
134	Vilys Vytautas	
135	Rinkevičius Vytautas	
136	Linkus Vaidotas	
137	Eimutis Arūnas	
138	Štreimikis Almantas	
139	Navickas Algirdas	
140	Rudzys Romualdas	
141	Skarupskas Marius	

LSDP DIENOS

B	U	T	A	J	I	T	S	E	T	T	S	U	J
A	S	P	J	U	S	T	A	S	P	E	L	Ė	S
E	I	O	E	T	I	A	D	Ė	P	I	A	L	K
S	N	Ž	M	O	G	A	U	S	S	S	I	N	Ė
U	T	E	N	A	I	B	A	F	A	Ė	Ė	L	K
I	S	L	R	Ą	T	S	L	L	L	T	G	S	A
Č	I	A	Ū	G	A	O	D	S	I	V	O	A	P
I	R	S	Ė	Ž	E	C	I	O	K	A	L	K	S
V	A	T	Ž	S	T	T	O	G	R	R	O	I	I
E	K	V	A	L	Y	S	I	I	I	K	I	D	N
K	A	B	S	Č	Ž	S	N	K	K	O	C	E	O
T	Ž	U	L	U	Č	R	A	J	A	S	O	M	B
U	Ą	A	K	D	O	U	J	S	A	O	S	P	A
B	B	Č	I	S	Ė	N	I	L	A	I	C	O	S

LSDP rinkimų sąraše – kompetentingi žmonės.
Ar juos pažįstate? Atsakykite į klausimus,
o teisingus atsakymus radę kryžiažodyje išbraukite.

1. Pirmuoju numeriu LSDP rinkimų sąraše – partijos pirmininkas Algirdas ... .
2. Ministerija, kuriai ilgą laiką sėkmingai vadovavo Vilija Blinkevičiūtė – apsaugos ir darbo.
3. Krepšinio žvaigždė, kurios nutrūkusią Achilo sausgyslę kadaise sėkmingai operavo Juozas Olekas (pavardė).
4. Miestas, iš kurio kilusi parlamentarė Milda Petrauskienė.
5. Seimo nario Vytenio Povilo Andriukaičio profesija.
6. Sritis, kurios LSDP komitetui vadovauja iš Kauno kilusi parlamentarė Birutė Vėsaitė.
7. Europarlamentaras, kovojantis už tiesioginių išmokų žemdirbiams suvienodinimą Europos Sąjungoje. Zigmantas ... .
8. Su profesinėmis sąjungomis bendradarbiauja, dirbančiųjų problemas sprendžia Algirdas ... .
9. LSDJS pirmininkas, Vilniaus miesto tarybos narys Juras ... .
10. Miestas, iš kurio kilo ir kurio gyventojų problemas sprendžia parlamentarė Irena Šiaulienė.
11. Julius Sabatauskas yra Seimo teisės ir ... komiteto pirmininko pavaduotojas.
12. Kieno teises gina Seimo narė Marija Aušrinė Pavilionienė (kilmininko l.).
13. XIV Vyriausybės ministras pirmininkas Gediminas ... .
14. Vilniaus universiteto rektorius Benediktas ... .
15. Buvusi Seimo narė, žmogus, kuris rūpinasi gyvūnų teisėmis – ... Burbienė.
16. Šiauliečių problemas sprendžia Seimo narys Edvardas ... .
17. Kaimyninė valstybė, kurios ambasadoriumi dirbo Juozas Bernatonis.
18. Vilniaus universiteto docentė, mokslo apie bendruomenių ir visuomenės gyvenimą daktarė Giedrė Purvaneckienė yra ... .
19. Atsakingasis LSDP sekretorius Antanas ... .
20. Jauno ir energingo socialdemokrato, LSDP pirmininko pavaduotojo Pankausko vardas.

"Socialdemokratas" redaktorė Evelina Butkutė-Lazdauskienė (8 5) 2396327. LSDP informacijos centras: Auksė Kontrimienė (8 5) 2396327, Gediminas Kirkilas (8 5) 2396609. ISSN 2029-3933